

ဂုဏ်နိုးထောက်တို့အတွက်

ဘုရားဥပဇေတော်များ

သာမဇောဇော

၀၀

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	နိဒါန်း	က-ယ
၂။	ပါရာဇိက (၄)ပါး	၁
၃။	သိက္ခာချမှ သိက္ခာကျ	၂
၄။	သိက္ခာချနည်း	၂
၅။	သံဃာဒိသေသ (၁၃)ပါး	၅
၆။	အနိယတ (၂)ပါး	၉
၇။	နိသဂ္ဂိယပါစိတ် (၃၀)	၁၁
၈။	သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးစီး	၁၁
၉။	ကထိန်နုတ်	၁၂
၁၀။	ပစ္စည်းစွန့်ပုံ	၁၂
၁၁။	အဓိဋ္ဌာန် + ဝိကပ္ပနာ	၁၂
၁၂။	အဓိဋ္ဌာန် (၂)မျိုး	၁၃
၁၃။	တိစိဝရိတ်အဓိဋ္ဌာန်တင်ပုံ	၁၃
၁၄။	ပရိက္ခာရစောဠအဓိဋ္ဌာန်တင်ပုံ	၁၃
၁၅။	သင်္ကန်း(၉)ထည်	၁၄
၁၆။	ပမာဏ	၁၄

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၇။	အကာလသင်္ကန်း	၁၅
၁၈။	ငွေနှင့် စပ်၍ အပ်စပ်အောင် ပြုလုပ်ပုံ	၁၉
၁၉။	ရှာနိုင်ရာအချိန်နှင့် ဝတ်နိုင်ရာအချိန်	၂၂
၂၀။	အစွေကသင်္ကန်း	၂၃
၂၁။	သင်္ကန်းကာလ	၂၄
၂၂။	သုဒ္ဓပါစိတ် (၉၂)	၂၅
၂၃။	တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသောကျောင်း	၂၆
၂၄။	သမ္မုတိရသူ	၂၇
၂၅။	မြေတူးခြင်းနှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ်	၂၇
၂၆။	မအပ်သောခိုင်းနည်း	၂၈
၂၇။	အပ်သောခိုင်းနည်း	၂၈
၂၈။	ကပ္ပိပုံ	၂၉
၂၉။	ကပ္ပိယံ ကရောဟိ အဓိပ္ပာယ်	၃၀
၃၀။	သံဃသမ္မုတိရ ရဟန်း	၃၀
၃၁။	ဂဏဘောဇဉ်	၃၄
၃၂။	မအပ်သော ပင့်ဖိတ်နည်း	၃၄
၃၃။	မအပ်သော တောင်းနည်း	၃၅
၃၄။	ဂဏဘောဇဉ် ခံယူပုံ	၃၅

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၃၅။	ဘောဇဉ် (၅)ပါး	၃၆
၃၆။	အင်္ဂါ (၅)ပါးစုံမှ ပဝါရိတ်သင့်	၃၇
၃၇။	အတိရိတ်ဝိနည်းကံပြုခြင်းအင်္ဂါ	၃၇
၃၈။	ကာလိက (၄)ပါး	၆၃
၃၉။	ယာဝကာလိက	၃၉
၄၀။	ယာမကာလိက	၄၀
၄၁။	အနုလောမဖျော်ရည်	၄၀
၄၂။	သတ္တာဟကာလိက	၄၀
၄၃။	ယာဝဇီဝိက	၄၁
၄၄။	အကပ်မြောက်အင်္ဂါ (၅)ပါး	၄၁
၄၅။	ဟတ္ထပါသ်တိုင်းနည်း	၄၂
၄၆။	အကပ်ပျက်ကြောင်းများ	၄၃
၄၇။	ကပ္ပဗိန္ဒု	၄၃
၄၈။	ဗိန္ဒု(အပြောက်)၏ အဆင်း	၄၃
၄၉။	ကပ္ပဗိန္ဒု ထိုးရကျိုး	၄၃
၅၀။	ဝိကပ္ပနာ၏ အဓိပ္ပာယ်	၄၈
၅၁။	ဝိကပ္ပနာပြုပုံ	၄၈
၅၂။	ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုပုံ	၄၉

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၅၃။	ပစ္စယသမ္ဘောဂ + ဓမ္မသမ္ဘောဂ	၅၁
၅၄။	ရတနာနှင့် ရတနာဟု သမုတ်အပ်သော အသုံးအဆောင်	၅၄
၅၅။	တိစီဝရိတ်၏ ပမာဏ	၅၅
၅၆။	ပါဠိဒေသနီယ (၄)	၅၆
၅၇။	သေခိယ (၇၅)	၅၈
၅၈။	ခုတင် (၁၃) ပါး	၆၄
၅၉။	သီတင်းငယ်က သီတင်းကြီးထံ ဒေသနာပြောပုံ	၆၉
၆၀။	သီတင်းကြီးက သီတင်းငယ်ထံ ပြောပုံ	၇၀
၆၁။	သီတင်းငယ်က ထပ်၍ပြောပုံ	၇၁
၆၂။	သီတင်းငယ်က ထပ်၍ပြောရခြင်း အကြောင်း	၇၂
၆၃။	ဝါဆို၏ အဓိပ္ပာယ်	၇၄
၆၄။	ပဝါရဏာ၏ အဓိပ္ပာယ်	၇၅

နိဒါန်း

ရဟန်းတော်များ လိုက်နာ စောင့်ထိန်းရမည့် ဘုရားဥပဒေ တော်များသည် အကျဉ်းအားဖြင့် (၂၂၇)ပါး ရှိ၍ အကျယ်အား ဖြင့် ကုဋေ(၉)ထောင်ကျော် ရှိကြောင်း ကျမ်းဂန်တို့၌ ဖော်ပြထား ပါသည်။ သို့သော် ယင်းဘုရားဥပဒေတော်များကို မလိုက်နာ မစောင့်ထိန်းဘဲ ကျူးလွန်လျှင် သင့်ရောက်နိုင်သည့် အပြစ်များ မှာ အုပ်စု(၇)အုပ်စုသာ ရှိသည်။ ယင်း(၇)မျိုးမှာ- ၁။ ပါရာဇိက အာပတ်၊ ၂။ သံဃာဒိသေသ်အာပတ်၊ ၃။ ထုလ္လစ္စဉ်း အာပတ်၊ ၄။ ပါစိတ်အာပတ်၊ ၅။ ပါဠိဒေသနီအာပတ်၊ ၆။ ဒုက္ကဋ်အာပတ်၊ ၇။ ဒုဗ္ဘာသီအာပတ်တို့ ဖြစ်သည်။

ပါရာဇိကနှင့် သံဃာဒိသေသ်မှ လွဲလျှင် ရန်ရင်းကြမ်းတမ်း ဆုံးအပြစ်ကို ထုလ္လစ္စယ(ထုလ္လစ္စဉ်း)ဟု ခေါ်၏။ မကောင်းသဖြင့် ပြုမှု၊ ပြောမှုကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အပြစ်ကို 'ဒုက္ကဋ်'ဟု ခေါ်၍ မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားကြောင့် သင့် ရောက်အပ်သော အပြစ်ကို 'ဒုဗ္ဘာသီတ(ဒုဗ္ဘာသီ)'ဟု ခေါ်ပေ၏။

ပါရာဇိက၊ သံဃာဒိသေသ်၊ ပါစိတ်၊ ပါဠိဒေသနီ အာပတ်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုမူ ဆိုင်ရာအခန်းတို့၌ တွေ့ရှိရပေလိမ့်မည်။

ဘုရားဥပဒေတော်တို့သည် လိုက်နာသူတို့သန္တာန်၌ တည် ရှိနေသမျှ ဗုဒ္ဓသာသနာ တည်ရှိနေပေသည်။ ဘုရားဥပဒေတော် များသည် ဗုဒ္ဓသာသနာ၏ အသက်သွေးကြောများ ဖြစ်ကြပေ၏။ ဘုရားဥပဒေတော်များကို မလိုက်နာသော ရဟန်းသာမဏေတို့ သန္တာန်၌ သာသနာ သေနေပေ၏။ ‘အသေသာသနာ’ ဖြစ်နေပေ ၏။ ဘုရားဥပဒေတော်များကို လိုက်နာကျင့်သုံးသူတို့သန္တာန်၌မူ သာသနာ ရှင်နေပေ၏။ ‘အရှင်သာသနာ’ ဖြစ်နေပေ၏။ ‘အရှင် သာသနာ’မှ ‘သန်မာသာသနာ’ ဖြစ်ဖို့ လိုသေး၏။

ဘုရားဥပဒေတော်များသည် ကိုယ်နှင့် နှုတ်ကို ထိန်းချုပ် ပေး၏။ ယဉ်ကျေးစေ၏။ သန့်ရှင်းစေ၏။ ဥပဒေတော်တို့ကို ချိုး ဖောက်လိုသည့် စိတ်ကိုမူ မထိန်းချုပ်နိုင်သေး၊ မယဉ်ကျေးစေနိုင် သေး၊ သန့်ရှင်းမပေးနိုင်သေး၊ စိတ်ကို တည်ငြိမ်စေသည့် သမာဓိ အကျင့်ကသာ ထိန်းချုပ်နိုင်၏။ ယဉ်ကျေးစေနိုင်၏။ သန့်ရှင်းစေ နိုင်၏။ သမာဓိသည်လည်း ချိုးဖောက်လိုသည့် စိတ်၏ မျိုးဓာတ် (မျိုးစေ့)တို့ကိုမူ မချေမှုန်း၊ မသုတ်သင်နိုင်သေး၊ ပညာအကျင့်က သာ ထိုမျိုးကိလေသာတို့ကို ချေမှုန်း သုတ်သင်နိုင်ပေသည်။ ထို့ ကြောင့် သီလမျှသာမက သမာဓိ၊ ပညာအကျင့်တို့ကိုပါ ကျင့်နိုင်

(၈)

နိဒါန်း

မှ 'အရှင်သာသနာ'မှ သန်မာထွားကျိုင်းစည်ပင်သည့် သာသနာ ဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။

ဘုရားဥပဒေတော်တို့ကို လိုက်နာပြီး သတိပဋ္ဌာန်တရား ရှု မှတ်ပွားများနေသည့် ရဟန်း သာမဏေတို့သန္တာန်၌ သာသနာ အသက်ရှင်နေပေ၏။ သန်မာနေ၏။ ထွားကျိုင်းနေ၏။ စည်ပင် နေ၏။ ဖွံ့ဖြိုးနေ၏။

လူတစ်ယောက်သည် အင်အားပြည့်တင်းစေသည့် အစာ တို့ကို စားရာဝယ် အစာဝင်ရာ ပါးစပ်ပေါက် ရှိမှ အစာတို့ ဝင် နိုင်၏။ အစာတို့ ဝင်နိုင်မှ အင်အားပြည့်တင်းနိုင်၏။ ကျန်းမာနိုင် ၏။ သန်စွမ်းနိုင်၏။ ထွားကျိုင်းနိုင်၏။ ဖွံ့ဖြိုးနိုင်၏။

ဘုရားသားတော်တစ်ပါးသည် စိတ်အင်အား ပြည့်တင်းစေ သည့် သမာဓိ၊ ပညာတရားအစာတို့ကို စားရာဝယ် ဘုရားဥပဒေ တော်တို့ကို လိုက်နာမှုဟူသော သီလပါးစပ်ပေါက် ရှိမှ ထိုအစာတို့ ဝင်နိုင်၏။ ထိုအစာတို့ ဝင်မှ စိတ်အင်အား ပြည့်တင်းနိုင်၏။ စိတ် ကျန်းမာနိုင်၏။ စိတ် သန်စွမ်းနိုင်၏။ စိတ် ထွားကျိုင်းနိုင်၏။ စိတ် ဖွံ့ဖြိုးနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ပါးစပ်ပေါက်သဖွယ် သီလကို လိုက်နာ ကျင့်သုံးနိုင်ရန် ဘုရားဥပဒေတော်များကို ကျနပြည့်စုံစွာ သိဖို့ လို အပ်လှပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းတော်တို့အတွက် ဘုရားဥပဒေ

နိဒါန်း

(ဃ)

တော်များကို အကျဉ်းချုပ် သိလွယ်အောင် ရေးသားဖော်ပြဖို့ ကျေးဇူးရှင် ပဏ္ဍိတာရာမရွှေတောင်ကုန်းသာသနာ့ရိပ်သာ ဆရာ တော်ကြီး၏ မိန့်တော်မူချက်အရ ရေးသားဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

သာမဏေကျော်

ရဟန်းတော်တို့အတွက် ဘုရားဥပဇ္ဈာန်တော်များ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ပါရာဇိက (၄)ပါး

(ပါရာဇိက- ရဟန်းအဖြစ် ဆုံးရှုံးစေသည့် အပြစ်)

ရဟန်းသည် . . .

- ၁။ ရဟန်းဝတ်ဖြင့် သိက္ခာမချဘဲ မေထုန် မမှီဝဲရာ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် တိရစ္ဆာန်မ၌သော်မှ မမှီဝဲရာ။
- ၂။ အနည်းဆုံးအားဖြင့် တစ်မတ်, တစ်မတ်တန် လူ့ဥစ္စာကို ပင် မခိုးယူရာ။
- ၃။ လူကို ကိုယ်တိုင် မသတ်ရာ၊ အသတ် မခိုင်းရာ၊ သေလိုသူ၏ အနီး၌ လက်နက်ကို ရှာ၍ ချမထားရာ၊ သေခြင်း၏ အကျိုး

ကျေးဇူးကို ပြောမပြုရ၊ သေဖို့ရာ နည်းလမ်းကို ပြောမပြုရ၊ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် ကိုယ်ဝန်ကျဆေးကိုပင် မပေးရ။

(သေလိုသူ၏ အနီး၌ ချထားသော လက်နက်ဖြင့် သတ်သေလျှင်၊ သေခြင်း၏ အကျိုးကို ပြောပြ၍ သေသွားလျှင်၊ သေဖို့ရာ နည်းလမ်းကို ပြောပြ၍ သေသွားလျှင်၊ ကိုယ်ဝန်ကျဆေးကြောင့် သေသွားလျှင် ရဟန်းအဖြစ် ဆုံးရှုံးတော့သည်။)

၄။ စျာန်၊ မင်၊ ဖိုလ်ကို မရပါဘဲ ရသည်ဟု ဝါကြွား မပြောရ။

သိက္ခာ ချမှ သိက္ခာကျ

သာမဏေတို့ လူထွက်လိုသော် သာမဏေ၏ သိက္ခာကို တမင်လာ ချဖွယ်မလို၊ လူဝတ်လဲလိုက်ရုံမျှဖြင့် သာမဏေသိက္ခာ ကျသွားတော့၏။ ရဟန်းတို့ သိက္ခာကား ထိုကဲ့သို့ လူဝတ်လဲရုံမျှ ဖြင့် အလိုလို ကျမသွားပါပေ။ တမင်လာချမှ ကျသည်။

သိက္ခာချနည်း

စိတ်၊ ခေတ်၊ ကာလ၊ ပယောဂ၊ ပုဂ္ဂလ၊ ဝိဇာနန ဤအင်္ဂါ (၆)ပါး စုံမှ သိက္ခာကျသည်။

ထိုခြောက်ပါးတွင် -

စိတ်။ ။ တကယ့်ကို လူထွက်လိုသော စိတ် ပါမှ သိက္ခာကျသည်။ စိတ်မပါဘဲ ပြောင်သလို လှောင်သလို ချလျှင် မကျ။

ခေတ်။ ။ သိက္ခာချနည်းကို ပြသော “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စန္ဒာမိ၊ ဂိဟိတိ မံ ဓာရေဟိ” စသော ဝါကျများကို “သိက္ခာချခေတ်” ဟု ခေါ်သည်။ ထိုခေတ်တွင် ပါဝင်သော ဝါကျများကို မိမိနားလည်သော ဘာသာဖြင့် သုံးစွဲ၍ ချမှ သိက္ခာကျသည်။

ကာလ။ ။ “ပစ္စန္ဒာမိ - စွန့်ပါ၏။ ဓာရေဟိ-မှတ်ပါလော့” ဟု ပစ္စုပ္ပန်ကာလဖြင့် ဖြစ်စေ၊ “အလံ-အကျိုး မရှိ” စသော ကာလ မပါဘဲဖြစ်စေ ဆိုမှ သိက္ခာကျသည်။ “ပစ္စန္ဒာသိ-စွန့်ခဲ့ပြီ” ဟု အတိတ်ကာလဖြင့် “ပစ္စန္ဒိ-သံ-စွန့်တော့အံ့” ဟု အနာဂတ်ကာလဖြင့် ချလျှင် လည်းကောင်း၊ “ယန္ဓုနာဟံ သိက္ခံ ပစ္စက္ခေယျံ-ငါ သိက္ခာချရလျှင် ကောင်းမှာပဲ” ဟု အတွေးအကြံ စကားဖြင့် ချလျှင်လည်းကောင်း သိက္ခာမကျ။

ပယောဂ။ ။ (နှုတ်မြွက်ခြင်းဟူသော ဝစီပယောဂ) နှုတ်မြွက်၍ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ” စသည်ဖြင့် ဆိုမှ သိက္ခာကျသည်၊ စာရေး၍ ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်လက်ပြု၍ ဖြစ်စေ ချလျှင် မကျ။

ပုဂ္ဂလ။ ။ (သိက္ခာချသောပုဂ္ဂိုလ်၊ သိက္ခာချသည်ကို နားထောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်) ထို(၂)မျိုးလုံးတွင် သွေးပျက်သော အရူးလည်း မဟုတ်ရ၊ ဘီလူးဖမ်းစား၍ စိတ်လွင့်နေသူလည်း မဟုတ်ရ၊ ရောဂါဒဏ်ကို ပြင်းစွာ ခံစားနေရသူလည်း မဟုတ်ရ၊ ပကတိ လူသားရိုးရိုးဖြစ်မှ သိက္ခာ ကျသည်။

ဝိဇာနန။ ။ (သိခြင်း-နားလည်ခြင်း) ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ စသည်ဖြင့် ခေတ်တွင်းပါသောစကားကို ဆိုပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် “ဤသူဟာ လူထွက်လိုပေါ့”ဟု နားထောင်သူက သိမှ၊ နားလည်မှ သိက္ခာကျသည်၊ နားမလည်လျှင် သိက္ခာမကျ။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ စိတ်၊ ခေတ်၊ ကာလ၊ ပယောဂနှင့်၊ ပုဂ္ဂလ၊ ဝိဇာဤ၆-ဖြာ၊ သိက္ခာကျကြောင်းတည်း။

သံဃာဒိသေသ(၁၃)ပါး

(သံဃာဒိသေသ- အစ-ပရိဝါသ်ကံ၊ အလယ်-မာနတ်ကံ
(မူလာယ ပဋိကဿနကံ), အဆုံး-အဗ္ဗာန်ကံတို့၌ သံဃာပါ
မှသာ ပြေပျောက်နိုင်သည့် အပြစ်။)

ရဟန်းသည် . . .

- ၁။ အိပ်မက်မက်၍ သုက်လွတ်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ လွတ်စေလို
သော စေတနာဖြင့် သုက်မလွတ်ရ။
- ၂။ သာယာသော စိတ်ဖြင့် အမျိုးသမီး၏ လက်၊ ဆံထုံးနှင့်
ကြွင်းသော ကိုယ်အင်္ဂါတစ်ခုခုကို မသုံးသပ် မကိုင်ဆွဲရ။
- ၃။ သာယာသော စိတ်ဖြင့် အမျိုးသမီးကို ကျင်ကြီးပေါက်၊
ကျင်ငယ်ပေါက်၊ မေထုန်နှင့် စပ်သော စကားတို့ဖြင့်
မပြောရ။
- ၄။ သာယာသော စိတ်ဖြင့် အမျိုးသမီးထံ မေထုန် မတောင်း
ခံရ။

၅။ မိန်းမနှင့် ယောက်ျားကို အောင်သွယ်မပေးရ၊ ပြည့်
တန်ဆာမနှင့်သော်မှ အောင်သွယ်မပေးရ။

၆။ ကျောင်းဒါယကာလည်း မရှိ၊ မိမိ နေဖို့လည်း ဖြစ်သော
ကျောင်းငယ်ကို ဆောက်လိုလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ အထွာ
တော်ဖြင့် အလျား(၁၂)ထွာ၊ အနံ(၇)ထွာသာ ပမာဏ ရှိ
စေရမည်၊ ကျောင်းနေရာ ညွှန်ပြဖို့ရာ ရဟန်းများကို
လည်း ပင့်ရမည်၊ ထိုကျောင်းနေရာသည် ဘေးအန္တရာယ်
ကင်းရမည်၊ ကျောင်းဥပစာလည်း ရှိရမည်။

၇။ ကျောင်းဒါယကာလည်း ရှိ၊ မိမိ နေဖို့လည်း ဖြစ်သော
ကျောင်းကြီးကို ဆောက်လိုလျှင် ကျောင်းနေရာ ညွှန်ပြဖို့
ရာ ရဟန်းများကို ပင့်ရမည်၊ ထိုကျောင်းနေရာသည် ဘေး
အန္တရာယ် ကင်းရမည်၊ ကျောင်းဥပစာလည်း ရှိရမည်။

၈။ မုန်းတီးစိတ်ဖြင့် ရဟန်းကို လူထွက်စေလို၍ အခြေအမြစ်
မရှိသော (ပါရာဇိက ကျူးလွန်သည်ကို ကိုယ်တိုင် မြင်
ခြင်း၊ တစ်ဆင့် ကြားခြင်း၊ စိတ်ထဲမှ ယုံမှားခြင်းဟူသော
အခြေအမြစ် မရှိသော) ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် မစွပ်စွဲရ။

၉။ မုန်းတီးစိတ်ဖြင့် ရဟန်းကို လူထွက်စေလို၍ ထိုရဟန်း၏
နာမည်ကို အခြားသူအပေါ်၌ ပြောင်းလွှဲမှည့်ခေါ်ပြီး ပါ-
ရာဇိကအာပတ်ဖြင့် မစွပ်စွဲရ၊ မတရား အမှုမဆင်ရ။

၁၀။ သိမ်တွင်း၌ ကံပြုရန် စည်းဝေးနေသော သံဃာကို ကွဲပြားအောင် အားမထုတ်ရ၊ (သံဃာက အားမထုတ်ဖို့ တားမြစ်ရမည်၊ တားမြစ်၍ မရမှ ဥတ်၊ ကမ္မဝါစာဖြင့် (၃)ကြိမ်တိုင်အောင် ပြောရမည်၊ ပြောပြီးသည့်တိုင်အောင် သံဃာကွဲအောင် ဝါဒဖြန့်နေသေးလျှင်မူ အာပတ်သင့်တော့သည်၊ နောက်ဥပဒေတော် (၃)ပါး၌ ဤနည်းအတိုင်းပင်။)

၁၁။ သံဃာ သင်းခွဲသော ရဟန်းကို အားပေးအားမြှောက်မလုပ်ရ။

၁၂။ ဘုရားဥပဒေတော်အရ မလုပ်ကောင်းကြောင်း ပြောလျှင် ပြန်လှန်မပြောရ။

၁၃။ သစ်သီး ပေးခြင်း စသည်ဖြင့် ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမတို့ သဒ္ဓါတရား ပျက်အောင် ပြုသော ရဟန်းကို နေရာကျောင်းမှ သံဃာက နှင်ထုတ်သောအခါ သံဃာကို မကဲ့ရဲ့ မရှုတ်ချရ။

သံဃာဒိသေသအာပတ် တစ်ပါးပါးကို ဒေသနာမပြောဘဲ ဖုံးထားလျှင် . . .

- ၁။ ဖုံးထားရာ နေ့နှင့်အမျှ ပရိဝါသ် နေရမည်။
- ၂။ (၆)ရက် မာနတ်ကျင့်ရမည်။
- ၃။ သံဃာ(၂၀)ရှိရာ သိမ်၌ အဗ္ဘာန်သွင်းရမည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ ဘုရားအမိန့်တော်အတိုင်း ကျင့်နေခြင်းကို
 'ပရိဝါသ'ဟု ခေါ်သည်။ ရဟန်းတော်တို့ ကျေနပ်မြတ်နိုးဖို့ရာ
 ကျင့်ခြင်းကို 'မာနတ်'ဟု ခေါ်သည်။ သံဃာအလယ်သို့ လက်ခံ
 သွင်း ခေါ်ခြင်းကို 'အတ္တန်'ဟု ခေါ်သည်။

အနိယတ (၂)ပါး

(“ပါရာဇိက”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “သံဃာဒိသေသံ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ပါစိတ်”ဟူ၍လည်းကောင်း အမြဲသတ်မှတ်၍ မရသောကြောင့် “အနိယတော - မမြဲသော အာပတ်” ဟု ဆိုသည်။)

၁။ မျက်စိ၏ မမြင်ကွယ်ရာ၊ မေထုန်မှုကို ပြုနိုင်လောက်သော နေရာ၌ ယောက်ျားအဖော် မပါသော အမျိုးသမီးနှင့်အတူ တစ်ယောက်ချင်း ထိုင်နေ၊ လဲလျောင်းနေသော ရဟန်းကို ယုံကြည်လောက်သော စကားရှိသူ ဥပါသိကာမ တွေ့မြင်၍ ပါရာဇိက၊ သံဃာဒိသေသံ၊ ပါစိတ် အာပတ်သုံးမျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် စွပ်စွဲစေကာမူ (သို့မဟုတ်) နေထိုင်ပုံအခြင်းအရာနှင့်တကွ ဝတ္ထုကို ဖော်ပြ၍ စွပ်စွဲစေကာမူ ထိုရဟန်းက ဟုတ်ကြောင်း ဝန်ခံမှသာ ဝန်ခံသည့်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ဝန်မခံလျှင် အာပတ်ဖြင့် မဆုံးဖြတ်ရ။

၂။ မမြင်ကွယ်ရာ မဟုတ်သော်လည်း နား၏ ကွယ်ရာ၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောနိုင်လောက်သော နေရာ၌ ယောက်ျားအဖော်၊ မိန်းမအဖော် မပါသော အမျိုးသမီးနှင့်အတူ တစ်ယောက်ချင်း ထိုင်နေ၊ လဲလျောင်းနေသော ရဟန်းကို ယုံကြည်လောက်သော စကားရှိသူ ဥပါသိကာမ တွေ့မြင်၍ သံဃာဒိသေသ်၊ ပါစိတ် အာပတ်နှစ်မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် စွပ်စွဲစေကာမူ (သို့မဟုတ်) နေထိုင်ပုံ အခြင်းအရာနှင့်တကွ ဝတ္ထုကို ဖော်ပြ၍ စွပ်စွဲစေကာမူ ထိုရဟန်းက ဟုတ်ကြောင်းဝန်ခံမှသာ ဝန်ခံသည့်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ဝန်မခံလျှင် အာပတ်ဖြင့် မဆုံးဖြတ်ရ။

နိသဂ္ဂိယပါစိတ် (၃၀)

(နိသဂ္ဂိယ- ဝိနည်းတော် ထုံးစံအရ တစ်ပါးထံမှာဖြစ်စေ၊ ၂-ပါး၊ ၃-ပါး၊ ဂိုဏ်းထံမှာဖြစ်စေ၊ သံဃာ့ထံမှာဖြစ်စေ စွန့်ရမည်၊ ပါစိတ္တိယ (ပါစိတ်)- ကုသိုလ်စိတ်ကို ကွယ်ပျောက်စေသော အပြစ်၊ ပစ္စည်းစွန့်ပြီး ပါစိတ်အာပတ်ကို ဒေသနာပြောရသည်။)

ရဟန်းသည် . . .

၁။ သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးစီးပြီး ဖြစ်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ကထိန် နုတ်ပြီး ဖြစ်လျှင်သော်လည်းကောင်း အသစ်ရအပ်သော သင်္ကန်းကို အဓိဋ္ဌာန်လည်း မတင်၊ ဝိကပ္ပနာလည်း မပြုဘဲ အလွန်ဆုံး (၁၀)ရက်ထက် ပို၍ မထားရ။

သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးစီး။ ။ ကထိန်ခင်းရာမှ ရခဲ့သော ပိတ်ဖျင် စသည်ကို သင်္ကန်းချုပ်၍ ပြီးခြင်း၊ (သို့မဟုတ်) မချုပ်တော့ဘူးဟု ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့် ပြီးခြင်း၊ (သို့မဟုတ်) ပျောက်ဆုံးပျက်စီး

ခြင်းအားဖြင့် ပြီးခြင်း ဤနည်းအမျိုးမျိုးတွင် တစ်နည်းနည်းအားဖြင့် သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးစီးခြင်း ဖြစ်သည်။

ကထိန်နုတ်။ ။ တပေါင်းလပြည့် မ တိုင် မီ အ တွင်း၌ ကမ္မဝါစာဖြင့် နုတ်ခြင်း၊ တပေါင်းလပြည့်သဖြင့် အလိုလို နုတ်ထွက်ခြင်း၊ ထိုကထိန်ခင်းရာ ကျောင်းတိုက်၌ ဆက်လက်မနေတော့ဘဲ အခြားကျောင်းတိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သောအားဖြင့် နုတ်ခြင်း၊ တစ်ခြားကျောင်းသို့ ခေတ္တ သွားရာ သဘောကျ၍ မပြန်တော့ဟု ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့် နုတ်ခြင်းဟု အမျိုးမျိုးရှိ၏။

ပစ္စည်း စွန့်ပုံ။ ။ စွန့်ရမည့် ပစ္စည်းက သင်္ကန်း ဖြစ်နေလျှင် (နိသဂ္ဂိယပါစိတ် (၃၀)မှ ပထမ ဥပဒေတော်အရ) . . .

“အရှင်ဘုရား. . . တပည့်တော်၏ ဤသင်္ကန်းသည် ၁၀-ရက် လွန်လာသဖြင့် စွန့်ထိုက်နေပါသည်။ ဤသင်္ကန်းကို အရှင်ဘုရားအား (ဂိုဏ်းအား/သံဃာအား) စွန့်ပါသည်”ဟု ဆိုရ၏။

ခံယူသော ရဟန်း (ဂိုဏ်း/သံဃာ)က. . .

“ဤသင်္ကန်းကို အရှင်အား ပြန်ပေးပါ၏”ဟု ဆို၍ ပြန်ပေးရ၏။

အဓိဋ္ဌာန် + ဝိကပ္ပနာ။ ။ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာဟု စွဲမြဲစွာ မှတ်ထားခြင်းကို ‘အဓိဋ္ဌာန်’ဟု ခေါ်၍ ကိုယ့်ဥစ္စာဟု အမှတ်မထားတော့

ဘဲ သီတင်းသုံးဖော်တစ်ပါးပါးအား ပေးခြင်း (မိမိပိုင်အဖြစ်မှ ကင်းကွာအောင် ပြုခြင်းဖြင့် အပ်နှံခြင်း)ကို 'ဝိကပ္ပနာ'ဟု ခေါ်သည်။

အဓိဋ္ဌာန် (၂)မျိုး။ ။ တိစိဝရိတ် အဓိဋ္ဌာန်နှင့် ပရိက္ခာရစောဠ အဓိဋ္ဌာန်ဟူ၍ (၂)မျိုး ရှိ၏။

တိစိဝရိတ် အဓိဋ္ဌာန်တင်ပုံ။ ။ တိစိဝရိတ်အဓိဋ္ဌာန် တင်လိုလျှင် အနီးရှိ သင်းပိုင်ဖြစ်က “ဣမံ အန္တရဝါသကံ အဓိဋ္ဌာမိ”ဟု၊ ဧကသီ ဖြစ်က “ဣမံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ အဓိဋ္ဌာမိ”ဟု၊ သင်္ကန်းကြီးဖြစ်က “ဣမံ သံဃာဋီ အဓိဋ္ဌာမိ”ဟု ဆိုရာ၏။ နှုတ်ဖြင့် မရွတ်ဆိုနိုင်လျှင် ကိုယ်ဖြင့် သင်္ကန်းကို ကိုင်၍ ဤအဆိုအတိုင်း မှန်းလျက်လည်း အဓိဋ္ဌာန် တင်ကောင်းပါ၏။ အဝေးမှာရှိက ရှိရာအရပ်ကို မှန်းလျက် “ဣမံ” နေရာဝယ် “ဧတံ”ဟု ဆိုရာ၏။ (ဣမံ- ဤသင်္ကန်းကို၊ ဧတံ- ထိုသင်္ကန်းကို၊ အန္တရဝါသကံ- သင်းပိုင်ဟူ၍၊ အဓိဋ္ဌာမိ- စွဲမြဲစွာ မှတ်ထားပါ၏။ “ဥတ္တရာသင်္ဂံ- ဧကသီ”ဟူ၍, “သံဃာဋီ-၂-ထပ်သင်္ကန်း ကြီးဟူ၍”ဟု ဆိုပါ။)

ပရိက္ခာရစောဠ အဓိဋ္ဌာန်တင်ပုံ

ထိုထိုကိစ္စ၌ သုံးစွဲရန်ဖြစ်သော ပရိက္ခာရအဝတ်ကို 'ပရိက္ခာရစောဠ'ဟု ခေါ်သည်။ (ပရိက္ခာရ- အသုံးအဆောင် ပရိက္ခာ ဖြစ်သော၊ စောဠ-အဝတ်။) “ပရိက္ခာရစောဠ”ဟူသော နာမည်ဖြင့် တိစိဝရိတ်နှင့်တကွ မည်သည့်အဝတ်မဆို အဓိဋ္ဌာန်တင်ကောင်း

၏။ “ဣမံ စီဝရံ ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌာမိ” ဟု ဆို၊ အများဖြစ်လျှင် တစ်ခါတည်း ပေါင်း၍ “ဣမာနိ စီဝရာနိ ပရိက္ခာရစောဠာနိ အဓိဋ္ဌာမိ” ဟု ဆို၊ အဝေးရှိလျှင် “ဧတံ စီဝရံ” ဟု လည်းကောင်း၊ များလျှင် “ဧတာနိ စီဝရာနိ” ဟု လည်းကောင်း ဆိုပါ။ ရဟန်း အသုံးအဆောင်အဝတ် မှန်လျှင် စီဝရ မည်သည်သာ၊ (ဣမံ စီဝရံ -ဤသင်္ကန်းကို၊ ပရိက္ခာရစောဠံ-ပရိက္ခရာအဝတ်ဟူ၍၊ အဓိဋ္ဌာမိ-စွဲမြဲစွာ မှတ်ထားပါ၏။)

သင်္ကန်း(၉)ထည်။ ။ သင်းပိုင်၊ ဧကသီ၊ ၂-ထပ်သင်္ကန်း၊ အိပ်ရာခင်း၊ မျက်နှာသုတ်ပဝါ၊ ပိတ်တို့ ဖျင်စ စသော သင်္ကန်း မချုပ်ရသေးသော အထည်များ၊ နိသီဒိုင်၊ မိုးရေခံ သင်္ကန်း၊ အနာ လွှမ်းသင်္ကန်း။

ပမာဏ။ ။ အလျား တစ်တောင်၊ အနံ တစ်ထွာရှိသော အဝတ်ထည် အဓိဋ္ဌာန်တင်လောက်၊ ဝိကပ္ပနာ ပြုလောက်သော အဝတ် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သင်္ကန်းချုပ်ဖို့ရန် သင့်တော်သော ပိတ်ဖျင် မျက်နှာသုတ်ပဝါ စသည်ကို ရလျှင် ပမာဏလောက်က ပရိက္ခာရစောဠ အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ ဖြစ် စေ၊ ဝိကပ္ပနာပြု၍ ဖြစ်စေ သုံးစွဲရမည်။

၂။ သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးစီးသော်လည်းကောင်း၊ ကထိန်နုတ်ပြီးသော် လည်းကောင်း သံဃာက သီးခြားခွင့်ပြုအပ်သော ဂိလာန

ရဟန်းမှတစ်ပါး အခြားရဟန်းသည် ဝိနည်းအဓိဋ္ဌာန် တင်
ထားသော သင်းပိုင်၊ ဧကသီ၊ နှစ်ထပ်သင်္ကန်းဟူသော
သင်္ကန်းသုံးထည်တွင် တစ်ထည်ထည်နှင့် တစ်ညဉ့်မျှ ကင်း
၍ မနေရ။

(နှစ်တောင့်တစ်ထွာ (လက်တစ်ကမ်းမီ)ထက် ကျော်လွန်
ဝေးစွာ ကင်းကွာမနေရ။)

၃။ သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးစီးသော်လည်းကောင်း၊ ကထိန်နုတ်ပြီးသော်
လည်းကောင်း ရဟန်းမှာ အကာလ (အချိန်မဟုတ်သော)
သင်္ကန်းစ(ပိတ်စ) ရလျှင် (၁၀)ရက်မလွန်ခင် ချုပ်ရမည်၊
မချုပ်လောက်လျှင် ဖြည့်စွက်ချုပ်ဖို့ရာ (၁)လသာ ထား
ကောင်း၏။

အကာလသင်္ကန်း။ ။ 'စီဝရကာလ'ဟူသည် သင်္ကန်းကို အဓိဋ္ဌာန်၊
ဝိကပ္ပနာ မပြုဘဲ ထားခွင့်ရရာ အခါတည်း၊ 'စီဝရအကာလ'ဟူ
သည်ကား အဓိဋ္ဌာန်၊ ဝိကပ္ပနာ မပြုဘဲ ထားခွင့်မရရာ အခါတည်း၊
ထို့ကြောင့် ကထိန်မခင်းလျှင် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၁)ရက်
မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်အထိ တစ်လသည် စီဝရကာလ၊ တန်
ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် (၁)ရက်မှ လာမည့် သီတင်းကျွတ်လ
ပြည့်အထိ (၁၁)လသည် စီဝရအကာလ၊ ကထိန်ခင်းလျှင် သီတင်း
ကျွတ် လပြည့်ကျော်(၁)ရက်မှ စ၍ တပေါင်းလပြည့်အထိ (၅)လ

အဖြစ် ညွှန်းပြနိုင်သည်။ (“ကပ္ပိယ ရှိပါရဲ့လား”ဟု ဖြစ်စေ၊ “ကပ္ပိယ ညွှန်ပြပါ”ဟု ဖြစ်စေ လျှောက်မှ ကပ္ပိယကို ညွှန်ပြခွင့် ရှိသည်။ ထိုသို့ မလျှောက်ဘဲ “ဤသင်္ကန်းဖိုးကို ယူပါ။ ဘယ်သူ ပေးခဲ့ရမည်လဲ”ဟု လျှောက်လျှင် ကပ္ပိယကို မညွှန်ကောင်းပါ။)

ကပ္ပိယကို ညွှန်ပြသောအခါ တမန်က ကပ္ပိယထံ သင်္ကန်းဖိုး အပ်နှံ၍ “မည်သည့်အရှင်အား ဤသင်္ကန်းဖိုးဖြင့် သင်္ကန်းဝယ်၍ လှူရစ်ပါ”ဟု နားလည်အောင် ပြောပြပြီးနောက် ရဟန်းထံ ပြန်လာ၍ “ကပ္ပိယကို နားလည်အောင် မှာထားခဲ့ပါပြီ။ အလိုရှိသောအခါ သင်္ကန်းကို အလှူခံရန် ချဉ်းကပ်တော်မူပါ။ သင်္ကန်းလှူပါလိမ့်မည်”ဟု လျှောက်လျှင်-

သင်္ကန်းအလိုရှိသောအခါ ရဟန်းသည် ထိုကပ္ပိယထံ ချဉ်းကပ်၍ “ငါ သင်္ကန်း အလိုရှိပြီ”ဟု သတိမေ့နေလျှင် သတိရအောင် ပြောဆို တောင်းယူကောင်း၏။ ဤနည်းအတိုင်း (၃)ကြိမ် တိုင်တိုင် ချဉ်းကပ်၍ တောင်းကောင်း၏။ ထိုသို့ (၃)ကြိမ်သွား၍ တောင်းသဖြင့် ထိုသင်္ကန်း ရလျှင် ဝိနည်းအပြစ် မရှိ၍ ကောင်း၏။ ထိုသို့ (၃)ကြိမ် တောင်း၍ မရလျှင်ကား (၄)ကြိမ်မြောက်၊ (၅)ကြိမ်မြောက်၊ (၆)ကြိမ်မြောက် နှုတ်ဖြင့် ပြောဆို၍ မတောင်းရ။ သူ့အနီးအပါး သွား၍ ရပ်ရုံသာ ရပ်နေရမည်။ ထိုင်လည်း မထိုင်ရ။ ဆွမ်းစသည်ကို လှူလျှင်လည်း အလှူမခံရ။

“ဘာ အလိုရှိပါသလဲ”ဟု မေးလျှင် “သင့်ဘာသာ သင် သိ ပေတော့”ဟု ပြောရမည်။ (သင်္ကန်း အလိုရှိသည်ဟု မပြောရ။) ထိုသို့ (၆)ကြိမ်အထိ ရပ်၍ မှ မရလျှင်ကား-

သင်္ကန်းအလှူရှင်ထံသို့ ကိုယ်တိုင်သွား၍ ဖြစ်စေ၊ တမန် လွှတ်၍ ဖြစ်စေ “သင်တို့ ပို့လိုက်သော သင်္ကန်းအဖိုးသည် သင် တို့ ရည်မှန်းအပ်သော ရဟန်းမှာ ဘာအကျိုးမျှ မပြီးစေနိုင်၊ ကိုယ့် ပစ္စည်း ကိုယ် ပြန်ရအောင် အားထုတ်ကြပေတော့၊ သူများလက်၌ အချည်းအနီး မပျောက်ပျက်စေနှင့်”ဟု ပြောရမည်။

(တမန် စေလွှတ်၍ လှူမှသာ မဟုတ်၊ အလှူရှင်ကိုယ်တိုင် လာ၍ သင်္ကန်း၊ ဖိနပ် စသော ရဟန်း အသုံးအဆောင်အတွက် ငွေ၊ ရွှေ လှူသမျှ၌ ဤဘုရားဥပဒေတော်အတိုင်း ပြုကျင့်ရ၏။)

ငွေနှင့်စပ်၍ အပ်စပ်အောင် ပြုလုပ်ပုံ

ဤဘုရားဥပဒေတော်အရ ကပ္ပိယထံ ငွေကို အပ်နှံ၍ “အရှင်ဘုရား အလိုရှိသောအခါ ကပ္ပိယထံ အပ်စပ်သော ပစ္စည်း ကို အလှူခံပါ”ဟု လျှောက်လျှင်၊ သို့မဟုတ် ကပ္ပိယကိုယ်တိုင်က ပင် “(၁၀-တန်၊ ၂၀-တန် စသည်ဖြင့်) အပ်သောပစ္စည်းကို တောင်းပါ”ဟု လျှောက်လျှင် မိမိလိုသော ပစ္စည်းကို တောင်း ကောင်း၏။

“တစ်နေ့က လှူသွားသော ငွေနှင့် ဝယ်ပေးပါ” ဟုကား မခိုင်းကောင်း၊ ကပ္ပိယထံ ငွေကို အပ်နှံထားသော်လည်း ကပ္ပိယက ဖြစ်စေ၊ ငွေအပ်သွားသူက ဖြစ်စေ “အပ်သော ပစ္စည်းကို တောင်းပါ” ဟု မဖိတ်လျှင် မတောင်းကောင်းဟု မှတ်။

ကပ္ပိယက ငွေကို လက်ခံပြီး “တပည့်တော်ထံ မည်မျှတန်သော အပ်စပ်သော ပစ္စည်းကို အလိုရှိသောအခါ တောင်းတော်မူပါ။ လုံခြုံရာ အရပ်ကိုလည်း ညွှန်ပြတော်မူပါ” ဟု လျှောက်လျှင် “မည်သည့်နေရာ၌ လုံခြုံသည်” ဟု ပြောပြကောင်း၏။ “မည်သည့် နေရာမှာ ထားလိုက်” ဟု မပြောကောင်း။

၁၁။ ပိုးချည်နှင့် ရောသော အခင်းကို မပြုလုပ်ရ၊ ပြုလုပ်မခိုင်းရ။

၁၂။ အနက်ရောင်သန့်သန့် သိုးမွှေးအခင်းကို မပြုလုပ်ရ၊ ပြုလုပ်မခိုင်းရ။

၁၃။ အခင်းအသစ်ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အနက်ရောင်သက်သက် သိုးမွှေးတို့၏ (၂)ပုံကိုလည်းကောင်း၊ အဖြူရောင် သိုးမွှေးတို့၏ သုံးပုံတစ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ ကြောင်သော အဆင်းရှိသည့် သိုးမွှေးတို့၏ လေးပုံတစ်ပုံကိုလည်းကောင်း ယူရမည်၊ ထိုသို့ မပါစေဘဲ မပြုလုပ်စေရ။

၁၄။ အခင်းသစ် ပြုပြီး (၆)နှစ် ဆောင်ထားရမည်၊ (၆)နှစ် မပြည့်ခင် ထိုအခင်းသစ်ကို စွန့်၍ဖြစ်စေ၊ မစွန့်ဘဲဖြစ်စေ အခြားအခင်းအသစ် မပြုလုပ်စေရ။

၁၅။ နိသီဒိုင် (အမြိတ်အဆာပါသောအခင်း= သုတ်နှိုးသင်္ကန်း) ပြုလိုသော ရဟန်းသည် အခင်းဟောင်း၏ နံပါး တစ်နေရာ မှ ဘုရားအထွာဖြင့် တစ်ထွာလောက် (. ၇၉)မိတာလောက် ဖြတ်ယူရမည်၊ ထိုသို့ မယူဘဲ နိသီဒိုင် အခင်းသစ် မလုပ်ရ။

၁၆။ သိုးမွေးရလျှင် ရရာအရပ်မှစ၍ (၃)ယူဇနာ (တစ်ယူဇနာ လျှင် ရှစ်မိုင်နှုန်းဖြင့် ကီလိုမီတာ ၃၈. ၆၂၄၁၆)အထိ ယူ ဆောင်မည့် ကပ္ပိယ မရှိလျှင် ကိုယ်တိုင် ယူသွားနိုင်၏၊ (၃)ယူဇနာထက်မူ လွန်၍ မယူရ။

၁၇။ ဆွေမျိုးမတော်သော ရဟန်းမကို သိုးမွေး အဖွပ်, အလျော်, အရှင်း မခိုင်းရ။

၁၈။ ရွှေငွေကို ကိုယ်တိုင် မခံယူရ၊ တစ်ပါးသူကို အယူမခိုင်းရ၊ အပ်နှံ၍ လှူအပ်သော ရွှေငွေကို ကိုယ်, နှုတ်ဖြင့် ပယ်ရ မည်။

၁၉။ အမျိုးမျိုး အစားစားသော ရွှေ, ငွေဖြင့် အလဲအလှယ် (အရောင်းအဝယ်) မလုပ်ရ။

- ၂၀။ သင်္ကန်းစသော ကပ္ပိယဝတ္ထု (ရဟန်းတို့နှင့် အပ်စပ်သည့် ဝတ္ထု)များကို ရသေ့၊ သီလရှင်၊ လူဝတ်ကြောင် စသူတို့နှင့် မလဲရ၊ သီတင်းသုံးဖော်အချင်းချင်းကား လဲနိုင်၏။
- ၂၁။ အဓိဋ္ဌာန်၊ ဝိကပ္ပနာ မပြုအပ်သော အပိုသပိတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်၊ ဝိကပ္ပနာ မပြုဘဲ (၁၀)ရက်ထက် ပို၍ မထားရ။
- ၂၂။ သပိတ်အဟောင်းက (မြေသပိတ် ဖြစ်၍ ကွဲသည့်အခါ လက်နှစ်သစ် တစ်ဖွဲ့ကိန်းဖြင့်) (၅)ဖွဲ့ မပြည့်သေးဘဲ သပိတ် အသစ်ကို မတောင်းရ။
- ၂၃။ ထောပတ်၊ ဆီဦး၊ ဆီ၊ ပျားရည်၊ တင်းလဲ ဤဆေး(၅)မျိုး ကို အကပ်ခံပြီးနောက် အလွန်ဆုံး (၇)ရက်ထိ သိမ်းဆည်း သုံးဆောင်နိုင်၏။ ထို့ထက် မပိုရ။
- ၂၄။ မိုးရေခဲသင်္ကန်းကို ရှာနိုင်ရာအချိန် မဟုတ်ဘဲ မရှာရ၊ ဝတ် နိုင်ရာအချိန် မဟုတ်ဘဲ မဝတ်ရ။

ရှာနိုင်ရာအချိန်နှင့် ဝတ်နိုင်ရာအချိန်။ ။ နယုန်လပြည့်နေ့မှစ၍ ထိုလကွယ်အထိ (၁၅)ရက်သည် မိုးရေခဲသင်္ကန်း ရှာရုံသာ အခွင့် ရသော အချိန်ဖြစ်၍ ဝါဆိုလဆန်း(၁)ရက်မှစ၍ ထိုလပြည့်အထိ (၁၅)ရက်သည် မရသေးလျှင် ဆက်လက် ရှာခွင့်ရပြီးလျှင် ချုပ် ဆိုးခွင့်၊ ဝတ်ခွင့်ရသော အချိန် ဖြစ်၏။

- ၂၅။ အခြားရဟန်းတစ်ပါးအား သင်္ကန်းပေးပြီး စိတ်ဆိုး၍ ကိုယ်တိုင်လည်း လုမယူရ၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း လုယူမခိုင်းရ။
- ၂၆။ ကိုယ်တိုင် ချည်ကို တောင်း၍ ရက်ကန်းသမားတို့ကို အရက်မခိုင်းရ။
- ၂၇။ သင်္ကန်းလှူမည့် အလှူရှင်က မဖိတ်ဘဲ ရက်ကန်းသည်ထံ သွားလျက် နဂို ရည်မှန်းထားသော ချည်ထက် ပိုလွန်အောင် မစီမံရ။
- ၂၈။ သီတင်းကျွတ် လမပြည့်မီ (၁၀)ရက်အတွင်း၌ အစွေကသင်္ကန်း ရက အစွေကသင်္ကန်းဟု သိလျှင် ခံယူနိုင်၏။ ခံယူပြီး အဓိဋ္ဌာန်၊ ဝိကပ္ပနာ မပြုဘဲ သင်္ကန်းကာလကုန်အောင် ထားနိုင်၏။ ထိုထက် လွန်၍ မထားရ။

အစွေကသင်္ကန်း။ ။ ခရီးသွားမည့်သူ၊ ကိုယ်ဝန်ရှိသူ၊ မကျန်းမာသူ၊ တရားနာခြင်း စသည်ကြောင့် ရုတ်တရက် သဒ္ဓါဖြစ်သူတို့ အရေးတကြီး ပင့်၍ဖြစ်စေ၊ ရဟန်းထံ ကိုယ်တိုင် လာ၍ဖြစ်စေ “ဝဿာဝါသိကံ ဒမ္မိ=ဝါဆိုသင်္ကန်း လှူပါ၏”လျှောက်၍ လှူအပ်သော သင်္ကန်းကို “အစွေကသင်္ကန်း”ဟု ခေါ်၏။

သင်္ကန်းကာလ။ ။ ကထိန်မခင်းလျှင် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၁)ရက်နေ့မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်အထိ တစ်လ၊ ကထိန်ခင်း

လျှင် တပေါင်းလပြည့်အထိ ၅-လသည် သင်္ကန်းကာလ ဖြစ်သည်။

၂၉။ ဝါကျွတ်ပြီးနောက် ဘေး ရန် ရှိ သော တော ကျောင်း ၌ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်တိုင်အောင် နေလိုလျှင် တိစိဝရိတ် အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားသော သင်္ကန်း(၃)ထည်တို့တွင် တစ်ထည် ထည်ကို သုံးဂါဝုတ် (၉. ၆၅၆၀၄ ကီလိုမီတာ)ထက် ပို မဝေးသော မိမိဆွမ်းခံရွာ၌ ထားနိုင်သည်။ ထို့ပြင် ထို သင်္ကန်းနှင့် ကင်းနေဖို့ အကြောင်းတစ်စုံတရာ ရှိလာလျှင် အလွန်ဆုံး (၆)ည၌ ကင်း၍ နေနိုင်၏။ သမ္မုတိရသူ မဟုတ်ဘဲ ထိုထက် ပို၍ မကင်းရ။

၃၀။ “သံဃာကို လှူမည်”ဟု ကိုယ်၊ နှုတ်တို့ဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော သံဃိကလာဘ်ကို မိမိသို့ လှူချင်အောင် မပြောရ။

သုဒ္ဓပါစိတ် (၉၂)

(သုဒ္ဓပါစိတ်- ဤပါစိတ်အာပတ်သည် ပစ္စည်းတစ်စုံတရာ
စွန့်ရခြင်းဟူသော နိသဂ္ဂိယ မပါသော ပါစိတ် ဖြစ်သည်။)

ရဟန်းသည်. . .

- ၁။ မလိမ်ညာရ။
- ၂။ ရဟန်းကို မဆဲရေးရ။
- ၃။ ရဟန်းအချင်းချင်း ကုန်းမတိုက်ရ။
- ၄။ လူ၊ သာမဏေတို့အား ပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာကို လူ၊
သာမဏေတို့နှင့်အတူ သံပြိုင် စာချမပေးရ။
- ၅။ တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသော ကျောင်း၌ သာမဏေ၊ လူ၊
တိရစ္ဆာန်တို့နှင့် ၃-ညဉ့်ထက် ပို၍ မအိပ်ရ။
- ၆။ အမျိုးသမီးနှင့်အတူ တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသော ကျောင်း၊
အိမ်၊ ဇရပ်စသည်၌ တစ်ညဉ့်ပင် မအိပ်ရ။

တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသော ကျောင်း။ ။ အမိုးမှာ ယခုမျက်မြင် အမိုးများပင်တည်း။ အရံ(အကာ)ကား လက်သမား၏ အတောင်ဖြင့် တစ်တောင့်ထွာ မြင့်လျှင် အကာအရံဖြစ်ပြီး ယခုခေတ် အကာ ရှိသော ဇရပ်များနှင့် တစ်ထပ်ကျောင်းများသည် ဤဥပဒေတော်နှင့်ဆိုင်သော အိပ်ရာ နေရာများတည်း။ ၂-ထပ်, ၃-ထပ် စသည် ရှိသော အိမ်, ကျောင်းများ၌လည်း အတွင်း၌ လှေခါးတပ်ထားလျှင် အပေါ်ထပ်နှင့် အောက်ထပ်တို့ အပြင်မထွက်ရဘဲ အဆက်အသွယ် ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အထပ်အားလုံးပင် တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသော နေရာ ဖြစ်၏။ အပြင်လှေခါး တပ်ထားသဖြင့် အထက်ထပ် အောက်ထပ် အဆက်အသွယ် မရလျှင်ကား တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသော နေရာ မဖြစ်ပေ။

ဆက်ဦးအံ့- တချို့ အိမ်, ဇရပ်, ကျောင်းတို့၌ ဖိနပ်ချွတ် (ဆင်ဝင်)စမုခ် ရှိတတ်၏။ ထိုစမုခ်၌ အမိုးအကာ လုံလောက်စွာ ပါလျှင် အတွင်းဆောင်နှင့် ယခင် အထက်ထပ်တို့ပါ တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသော နေရာပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် သင်္ဘော၏ ပထမ, ဒုတိယခန်းများနှင့် ရွက်ထည်အကာ ချထားသော တတိယတန်း ကုန်းပတ်တို့မှာ အချင်းချင်း တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသော နေရာတို့ ချည်းသာတည်း။ မီးရထား တစ်တွဲတည်း၌ တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသော နေရာဖြစ်ပုံမှာ ဆိုဖွယ်ရာ မရှိပြီ။ ထိုကဲ့သို့ တစ်မိုးတစ်ရံ ဖြစ်လောက်သော နေရာတို့၌ ဤဥပဒေတော်မှ ကင်းလွတ်အောင်

ကန့်လန့်ကာ ကာထားခြင်း၊ ကြိုးတန်းထားခြင်းတို့ကြောင့် ဤ ဥပဒေတော်မှ မလွတ်နိုင်သည်သာ။

၇။ အနီးအပါး၌ နားလည်သူ လူယောက်ျား မရှိဘဲ အမျိုး သမီးအား ၆-ခွန်းထက် ပို၍ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာဓမ္မကို မဟောရ၊ (မြန်မာလိုကား ဟောကောင်း၏။)

၈။ စျာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ် ရထားသော်လည်း လူ၊ သာမဏေတို့အား မပြောရ။

၉။ ရဟန်း၏ သံဃာဒိသေသအာပတ်ကို လူ၊ သာမဏေတို့ အား သမ္မုတိရသူ မဟုတ်ဘဲ မပြောရ။

သမ္မုတိ ရသူ။ ။ အာပတ် မပြတ် သင့်နေသော ရဟန်းကို ရှက်ကြောက်သဖြင့် နောင်အခါ စောင့်စည်းလိမ့်မည်ဟု သူ၏ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားသဖြင့် ထိုရဟန်း၏ အာပတ်ကို လူတို့ အား ပြောဖို့ရန် သံဃာက အပလောကနကံ (သံဃာအလယ်မှာ ခွင့်ပန်သောကံ)ဖြင့် သမုတ်ထားအပ်သော ရဟန်းကို “သမ္မုတိ ရ သူ”ဟု ဆို၏။

၁၀။ မြေကို ကိုယ်တိုင် မတူးရ၊ “တူးစမ်း”ဟုလည်း မခိုင်းရ။

မြေတူးခြင်းနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်။ ။ “တူး”ဟူရာ၌ မြေပျက်အောင် ဖျက်ဆီးခြင်း အမျိုးမျိုး ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် မြေကြီးကို တုတ်ဖြင့်

ခြစ်ခြင်း စသည်ကို မပြုရ၊ မြေပျက်စေလိုသော စိတ်ဖြင့် တံမြက် စည်းကိုလည်း ဖိနှိပ်ခြစ်ချုပ်၍ မလှဲရ၊ လှဲရိုးလှဲစဉ် လှဲရာ၌ မတော် တဆ ပျက်သွားခြင်းကြောင့်ကား အာပတ်မသင့်၊ ပျက်စေလို သော စေတနာ ပါလျှင် ကျင်ငယ်ကိုမျှ ပြင်းပြင်း မစွန့်ရ၊ ခိုင်းသည့် အခါ၌လည်း “တူးစမ်း... ပေါက်စမ်း” စသည်ဖြင့် မခိုင်းရ၊ “ဤ မြေကို သိစမ်း၊ ဤမြေနှင့်စပ်၍ နားလည်စမ်း၊ တွင်း သိစမ်း၊ တွင်း ကပ္ပိစမ်း” ဟု ရဟန်းများနှင့် အပ်စပ်သော အသုံးအနှုန်းမျိုး ဖြင့်သာ ခိုင်းရမည်၊ “မြေ” ဟူရာ၌ မြေကြီးအစစ်သာ ပါဝင်၏၊ သဲ၊ ကျောက်များ မပါဝင်၊ မြေသား နည်း၍ သဲ၊ ကျောက် များ နေလျှင်ကား တူးကောင်း၊ ဖျက်ကောင်း၏။

၁၁။ မသေသေးသည့် သစ်ပင်ကို ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ခိုင်း၍ ဖြစ် စေ မဖျက်ဆီးရ။

မအပ်သော ခိုင်းနည်း။ ။ ဤသစ်ပင်ကို “ဖြတ်စမ်း၊ ခုတ်စမ်း၊ လှဲစမ်း၊ ချိုင့်စမ်း”၊ ဤအသီးကို “ဆွတ်စမ်း”၊ ငရုတ်သီး၊ ကြက် သွန် စသည်ကို “ထောင်းစမ်း၊ ချက်စမ်း”၊ အပင်ပေါက်မည့် ကြံ စသည်ကို “ဖြတ်စမ်း” စသော ခိုင်းခြင်းများသည်ကား မအပ်သော ခိုင်းခြင်းများ ဖြစ်ကြ၏။

အပ်သောခိုင်းနည်း။ ။ ဤသစ်ပင်ကို “သိစမ်း၊ ကပ္ပိစမ်း”၊ ဤ ငရုတ်သီးကို “ကပ္ပိစမ်း” စသော ခိုင်းနည်းများကား အပ်သော ခိုင်း

နည်းများ ဖြစ်ကြသည်။ မည်သည့် သစ်ပင်၊ မည်သည့် ငရုပ်သီး ဟု မညွှန်ဘဲ “သစ်ပင် ခုတ်လိုက်” “ငရုတ်သီး ထောင်းလိုက်” စသော ခိုင်းခြင်း၌ အပြစ် မရှိ။ သို့ရာတွင် “သိစမ်း၊ ကပွိစမ်း”ဟု ပြောခြင်း ရှိပါစေ၊ ဖျက်ဆီးလိုသောစိတ် မရှိဘဲ သစ်လုံးလို့မှီရာ၊ တောင်ဝှေးထောက်၍ စင်္ကြံ သွားရာ အခါတို့၌ မြက်၊ သစ်ပင်တို့ ပျက်စီးသော်လည်း အပြစ် မရှိ။

ကပွိပုံ။ ။ သူ၏ မျိုးစေ့မှ အပင်ပေါက်လာသော သစ်သီး၊ ကြံ စသည်ကို စားလိုလျှင် ရဟန်းက “ကပွိယံ + ကရောဟိ”ဟု ဆို ပြီးနောက် လူသာမဏေက “ကပွိယံ + ဘန္တေ”ဟု ဆိုလျက် (ဆို တုန်း ဖြစ်စေ၊ ဆိုပြီး ချက်ချင်း ဖြစ်စေ) မီးဖြင့်သော်လည်း ထိုး၊ ဓားဖြင့်သော်လည်း ခုတ်၊ လက်သည်းဖြင့်သော်လည်း ဆိတ်ရ မည်။ မီး၊ ဓား၊ လက်သည်းဖြင့် ထိုး၊ ခုတ်၊ ဆိတ်ဖြတ်ရာ၌ ထက် ပိုင်း မပြတ်ဘဲ ဓားရာ၊ လက်သည်းရာ အပေါက်အပြတ် ထင်ရှား လျှင် အပ်ပြီ။

ဆက်ဦးအံ့-“ဓားဖြင့် ခုတ်”ဟူရာ၌ အပ်ဖြင့် ထိုးခြင်းများ လည်း ပါဝင်၏။ ထိုသို့ ကပွိရာ၌ သစ်သီးစသော ဝတ္ထုက ရဟန်း ၏ လက်ထဲ၌ ရှိနေမှ မဟုတ်၊ ထောင်ပုံ၊ ရာပုံ ပုံထားသော၊ အကပ် မခံရသေးသော သစ်သီးပုံ၊ ကြံပုံတို့ကိုလည်း ရဟန်းက မထိမကိုင် ဘဲ “ကပွိယံ ကရောဟိ”ဟု ဆိုသောအခါ လူဝတ်ကြောင်ကဖြစ်စေ၊

သာမဏေကဖြစ်စေ တစ်စပ်တည်းနေသော သစ်သီးတစ်လုံးကို၊ ကြံတစ်ချောင်းကို “ကပ္ပိယံ ဘန္တေ”ဟု ဆို၍ ခုတ်လိုက် ထိုးလိုက် လျှင် အားလုံးပင် ကပ္ပိပြီး ဖြစ်တော့သည်။ တစ်ကြိမ် ကပ္ပိပြီးသော သစ်သီးများကို (အကပ် မခံရသေးလျှင်) နောက် နောက်ရက် များ၌ပင် ထပ်၍ မကပ္ပိဘဲ အကပ်ခံ၍ စားသောက်နိုင်၏။

“ကပ္ပိယံ ကရောဟိ”အဓိပ္ပာယ်။ ။ “ကပ္ပိယံ-ရဟန်းတို့အား အပ်စပ်အောင်၊ ကရောဟိ-ပြုလော့”ဟု အနက်ဆိုပါ။ “ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ကပ္ပိယံ-အပ်စပ်အောင်၊ (ကရောမိ-ပြုပါ၏)”ဟု ဆိုပါ။

ပါဠိလို မဆိုတတ်လျှင် မြန်မာလို ဆရာက “ကပ္ပိစမ်း”， တပည့်က “ကပ္ပိပါ၏ဘုရား”ဟု ဆို၍ ဓားစသည်ဖြင့် ခုတ်လျှင် အပ်သည်သာ။

၁၂။ ဝိနည်းဆောင်ရဟန်းက အာပတ်သင့်၊ မသင့် မေးသည်ကို ရှောင်လွှဲ၍ မပြောရ၊ မေးသည်ကို မဖြေဘဲ ပေမနေရ။

၁၃။ သံဃသမ္မုတိရ ရဟန်းကို မကဲ့ရဲ့ရ၊ အတင်းမပြောရ။

သံဃသမ္မုတိရ ရဟန်း။ ။ သံဃာက သဘောတူရွေးချယ် သတ်မှတ်ထားအပ်သော သံဃာ့ဝန်ဆောင် ရဟန်း။

၁၄။ သံဃာ့ဥစ္စာဖြစ်သော ညောင်စောင်းစသည်ကို လွင်တီး
ခေါင်၌ ကိုယ်တိုင်ခင်း၍ ဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးကို အခင်းခိုင်း
၍ ဖြစ်စေ၊ နေထိုင်ပြီးနောက် ထိုနေရာမှ အခြားတစ်နေရာ
သို့ သွားလိုလျှင် ထိုညောင်စောင်း စသည်ကို ကိုယ်တိုင်
သော်လည်း ရုပ်သိမ်းရမည်၊ သူတစ်ပါးကိုမူလည်း ရုပ်သိမ်း
ခိုင်းရမည်၊ တစ်ယောက်ယောက်ထံ အပ်နှံပန်ပြော၍သော်
လည်း သွားရမည်။

၁၅။ သံဃိကကျောင်း၌ အိပ်ရာနေရာအခင်းကို ကိုယ်တိုင် ခင်း
၍ဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးကို အခင်းခိုင်း၍ဖြစ်စေ နေထိုင်ပြီး
နောက် ထိုနေရာမှ အခြားတစ်နေရာသို့ သွားလိုလျှင် ထို
အခင်းကို ကိုယ်တိုင်သော်လည်း ရုပ်သိမ်းရမည်၊ သူတစ်ပါး
ကိုမူလည်း ရုပ်သိမ်းခိုင်းရမည်၊ တစ်ယောက်ယောက်ထံ
အပ်နှံပန်ပြော၍သော်လည်း သွားရမည်။

၁၆။ သံဃိကကျောင်းဝယ် မိမိအလျင် နေနှင့်သော ရဟန်းကို
ထသွားစေထိုက်သူ မဟုတ်မှန်း သိလျက် ကျဉ်းကျပ်စေလို
သော သဘောဖြင့် ထိုရဟန်းအနီးသို့ ကပ်ရောက် မနေ
ထိုင်ရ။

၁၇။ အခြားရဟန်းကို စိတ်ဆိုး၍ သံဃိကကျောင်းမှ ကိုယ်တိုင်
နှင်ထုတ်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးကို နှင်ထုတ်ခိုင်းခြင်း မလုပ်ရ။

၁၈။ သံယံကကျောင်းဝယ်၊ ဟာလာဟင်းလင်း ဖြစ်နေသော အထက်ဆင့်တွင်၊ အဘောင်ထွင်း၍ သွင်းထားသည့် အခြေ ရှိသော ခုတင်ကို ဖြစ်စေ၊ ကုလားထိုင်ကို ဖြစ်စေ ဖိ၍ မထိုင်ရ၊ မအိပ်ရ။

၁၉။ ကျောင်းဒါယကာ ရှိ၍ ကျောင်းကြီး ဆောက်လုပ်လိုလျှင် တံခါးရွက်၊ တံခါးဘောင်များကို ခိုင်မြဲစေဖို့ရာ တံခါးဘောင် -ကျည်းခွေ၏ ပတ်ပတ်လည်(၂)တောင့်ထွာလောက် အရပ် ကို အင်္ဂတေမြေညက် အထပ်ထပ် သုတ်နိုင်၏။ လေသာ ပြတင်း တံခါးရွက်များကို ခိုင်မြဲအောင် ပြုဖို့ရန်လည်း ထို လေသာပြတင်း၏ ပတ်လည်၌ အထပ်ထပ် လိမ်းကျံနိုင်၏။ အမိုးကိုလည်း ၂-ထပ်၊ ၃-ထပ်အထိ ကောက်ပင်၊ ပဲပင် မရှိရာအရပ်၌ ရပ်လျက် ကိုယ်တိုင် စီမံနိုင်သည်။ ကောက် ပဲသီးနှံ မရှိရာအရပ် ဖြစ်စေကာမူ ၂-ထပ်၊ ၃-ထပ်ထက် ပို၍ မစီမံရ။

၂၀။ ပိုးရှိသော ရေကို သိလျက် မြေထဲ၊ မြက်ထဲသို့ ကိုယ်တိုင် လောင်းခြင်း၊ အလောင်းခိုင်းခြင်း မလုပ်ရ။

၂၁။ သမ္မုတိရသူ (သံဃာက သဘောတူထားအပ်သူ) မဟုတ်ဘဲ ရဟန်းမတို့ကို သြဝါဒ မပေးရ။

- ၂၂။ သမ္မုတိပင် ရသော်လည်း (သံဃာက သဘောတူထားအပ်
သော်လည်း) နေဝင်လျှင် ရဟန်းမတို့ကို သြဝါဒ မပေးရ။
- ၂၃။ ရဟန်းမ မကျန်းမာရာအခါမှတစ်ပါး အခြားအခါများ၌
ရဟန်းမကျောင်းသို့ သွား၍ သြဝါဒ မပေးရ။
- ၂၄။ ဆွမ်းစသော အာမိသကြောင့် ရဟန်းမတို့ကို ဆုံးမကြသည်
ဟု မထေရ်ကြီးများကို မကဲ့ရဲ့ရ။
- ၂၅။ ဆွေမျိုးမတော်သော ရဟန်းမအား သင်္ကန်း မပေးရ၊ လဲ
လှယ်မှုကား ပြုကောင်း၏။
- ၂၆။ ဆွေမျိုးမတော်သော ရဟန်းမ၏ သင်္ကန်းကို ကိုယ်တိုင်
ဖြစ်စေ၊ ခိုင်း၍ဖြစ်စေ ချုပ်မပေးရ။
- ၂၇။ လမ်းခရီးက ဘေးအန္တရာယ်ရှိနေသောအခါ မဟုတ်လျှင်
ရဟန်းမနှင့်အတူ ချိန်းချက်၍ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်
မိမိရွာမှ အနီးအပါး ရွာသို့မျှ မသွားရ။
- ၂၈။ ရဟန်းမနှင့် သဘောတူချိန်းချက်၍ ဆန်လှေ စုန်လှေ
တစ်စင်းစင်းကို မစီးရ၊ ဟိုဘက်ကမ်းနှင့် သည်ဘက်ကမ်း
ဖြတ်ကူးရုံကား ကူးကောင်းသည်။
- ၂၉။ ရဟန်းမ စီမံအပ်သော ဆွမ်းကို သိလျက် မစားရ၊ ရဟန်းမ
မစီမံမီ လူတို့စီမံအပ်သော ဆွမ်းကိုကား စားကောင်း၏။

၃၀။ ရဟန်းမနှင့် တစ်ယောက်ချင်းချင်း နား၏ ကွယ်ရာ၌ မထိုင်ရ။

၃၁။ ကျန်းမာလျှင် တည်းခိုရာဇရပ်စသည်၌ ဝတ်တည်ရာဆွမ်းကို တစ်နေ့စာသာ စားနိုင်၏။ နောက်ရက်များ၌ မစားရ။

၃၂။ စားသင့်ရာအခါမှတစ်ပါး ဂဏဘောဇဉ်ကို မစားရ။
(စားသင့်ရာအခါတို့ကား- မကျန်းမာရာအခါ၊ သင်္ကန်းလှူရာအခါ၊ သင်္ကန်းချုပ်ဆိုးရာအခါ၊ အခွန်ရှည်သော ခရီးကို သွားရာအခါ၊ လှေစီးရာအခါ၊ ရဟန်းများစွာ စုမိရာအခါ၊ သမဏအမည်ရသူတို့၏ ထမင်း ကျွေးရာအခါများတည်း။)

ဂဏဘောဇဉ်။ ။ မအပ်သော နည်းဖြင့် ဖိတ်မံခြင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊ ရဟန်းများကိုယ်တိုင် တောင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ ရအပ်သော ဘောဇဉ်သည် ဂဏဘောဇဉ် မည်၏။ ဤ၌ ဂဏ-ဂိုဏ်းဟူသည် ၄-ပါးမှစ၍အထက် ရာ၊ထောင်စသော ရဟန်းများတည်း။

မအပ်သော ပင့်ဖိတ်နည်း။ ။ တစ်စုတစ်ဝေးတည်း နေသည် ဖြစ်စေ၊ ကိုယ့်နေရာနှင့်ကိုယ် (ကိုယ့်ကျောင်းနှင့်ကိုယ်) နေသည် ဖြစ်စေ ရဟန်း ၄-ပါး၊ ၅-ပါး စသူတို့ထံ သွား၍ “ဩဒနေန မန္တေမိ-ထမင်းဖြင့် ဖိတ်မံပါ၏”ဟု လျှောက်လျှင် မအပ်သော ဖိတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤနည်းအရ ပါဠိဘာသာဖြင့် ဖြစ်စေ၊ မြန်မာ စသော

အခြားဘာသာဖြင့်ဖြစ်စေ ဘောဇဉ် ၅-ပါးကို နာမည် တပ်၍ “ထမင်း ဘုဉ်းပေး ကြွပါ၊ ငါး ဘုဉ်းပေး ကြွပါ” စသည်ဖြင့် ဖိတ်ခြင်းကို “မအပ်သော ဖိတ်ခြင်း” ဟု ဆိုလိုသည်။

မအပ်သော တောင်းနည်း။ ။ ရဟန်း ၄-ပါး၊ ၅-ပါး စသူတို့ ပေါင်း၍ ဖြစ်စေ၊ အသီးသီးဖြစ်စေ ဒကာ-ဒကာမတို့ထံ “ဘတ္တံ မေ ဒေဟိ- ငါ့အား ထမင်း လှူစမ်းပါ” စသည်ဖြင့် ဘောဇဉ် တစ်ပါးပါး၏ နာမည်ဖြင့် တောင်းလျှင် (ဆွေမျိုးနှင့် ဖိတ်မံထားသူ ကို တောင်းစေကာမူ) မအပ်သော တောင်းခြင်း ဖြစ်၏။

အချုပ်မှာ-ဘောဇဉ် ၅-ပါးနှင့်စပ်၍ “ပိဏ္ဍပါတ” ဟူသော ပါဠိအသုံး၊ “ဆွမ်း၊ ဆွမ်းဟင်း” ဟူသော မြန်မာအသုံးအနှုန်းများ သည် ကျောင်းသုံး ဘုန်းကြီးသုံးဖြစ်၍ အပ်သော အသုံးများ တည်း။ “ထမင်း၊ ငါးဟင်း၊ အမဲဟင်း၊ အသားဟင်း” စသော အသုံးအနှုန်းများသည် အရပ်သုံး လူသုံးဖြစ်၍ မအပ်သော အသုံးအနှုန်းများတည်းဟု ပြောရိုးရှိသည်။

ဂဏဘောဇဉ် ခံယူပုံ။ ။ ခံယူရန် လာစဉ်က ၄-ပါး၊ ၅-ပါး စသော ရဟန်းများ တကွဲတပြားစီ လာသည်ဖြစ်စေ၊ ခံယူပြီး နောက် တခြားစီ ပြန်၍ တခြားစီ စားကြသည်ဖြစ်စေ လိုရင်း မဟုတ်၊ အတူတကွ ခံယူခြင်းသာ လိုရင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်

ဂဏဘောဇဉ်ကို ၄-ပါးလုံး တစ်ပြိုင်နက် မခံဘဲ တစ်ပါးက နောက် မှ ခံလျှင် အားလုံး အပြစ်လွတ်သည်။

၃၃။ စားသင့်ရာအခါမှတစ်ပါး နောက်နောက် ပင့်ဖိတ်သူ၏ ဆွမ်းကို မစားရ။
(စားသင့်ရာအခါတို့ကား- မကျန်းမာရာအခါ၊ သင်္ကန်းလှူ ရာအခါ၊ သင်္ကန်းချုပ်ဆိုးရာအခါတို့တည်း။)

၃၄။ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်လာသော ရဟန်းကို လက်ဆောင်မုန့်၊ လမ်းစာရိက္ခာမုန့်တို့ဖြင့် လောင်းလှူလျှင် ၂-သပိတ်၊ ၃-သပိတ် ပြည့်အောင် ခံနိုင်၏။ သို့သော် တိုး၍ မခံရ။

၃၅။ ဘောဇဉ် ၅-ပါးတွင် တစ်ပါးပါးကို တချို့တစ်ဝက်စီ စား ပြီးနောက် ကျန်တချို့ကို ဆက်လက်စားနေစဉ် ပဝါရိတ် သင့်အံ့ (ပယ်မြစ်အံ့)၊ ထိုသို့ ပဝါရိတ်သင့် (ပယ်မြစ်)ပြီး နောက် ဣရိယာပုထ် တစ်မျိုးပြောင်းလျက် အတိရိတ် ဝိနည်းကံ မပြုအပ်၊ သို့မဟုတ် ဂိလာန၏ အကျန် မဟုတ် သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို မစားရ။

ဘောဇဉ် (၅)ပါး။ ။ ထမင်း၊ ဆန်မှုန့်၊ မုယောစပါးဖြင့် ပြု အပ်သော တစ်ဝက်ကျက် အစာတစ်မျိုး၊ ငါး၊ အမဲ နွားသား စသည့် အသားကို ဘောဇဉ် (၅)မျိုးဟု ခေါ်သည်။

အင်္ဂါ(၅)ပါးစုံမှ ပဝါရိတ်သင့် (ပယ်မြစ်ရာရောက်)

- (၁) စားဆဲ (စား၍ မပြီးသေး)ဖြစ်ခြင်း၊
- (၂) ဘောဇဉ် ၅-ပါး တစ်ပါးပါးဖြစ်ခြင်း၊
- (၃) ပေးသူက ၂-တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခြင်း၊
(ဟတ္ထပါသ်ပြင်ဘက်က မေးသည်ကို ပယ်သော်လည်း ပဝါရိတ် မသင့်)
- (၄) ဆောင်ယူခိုက်ဖြစ်ခြင်း၊ (လက်မြောက်၍ ဆောင်ယူထားခိုက်ကို ပယ်မှ ပဝါရိတ် သင့်သည်။)
- (၅) ကိုယ်၊ နှုတ်ဖြင့် ပယ်မြစ်ခြင်း၊ ('ယူမလား'ဟု နှုတ်ဖြင့် မေးသည်ကို ခေါင်းရမ်းခြင်းစသော ကိုယ်အမှုအရာ၊ "တော်ပြီ၊ မထည့်နှင့်" စသော နှုတ်အမှုအရာဖြင့် ပယ်မြစ်မှ ပဝါရိတ်သင့်သည်။)

အတိရိတ် ဝိနည်းကံ ပြုခြင်းအင်္ဂါ ။ ။ “အတိရိတ် ဝိနည်းကံ ပြုခြင်း”ဟူသည် အပိုအကျန် ဖြစ်အောင် ပြုခြင်းတည်း။

- (၁) အပ်စပ်အောင် ပြုပြီးဖြစ်ခြင်း၊
- (၂) အကပ်ခံပြီးဖြစ်ခြင်း၊
- (၃) ဝိနည်းဓိုရ်၏ အနီး၌ မြှောက်ချိထားခြင်း၊
- (၄) ဝိနည်းဓိုရ်၏ ဟတ္ထပါသ်သို့ ရောက်ခြင်း၊

- (၅) ဝိနည်းဓိုရ်က အနည်းငယ်ဖြစ်စေ စားပြီးခြင်း၊
- (၆) ဝိနည်းဓိုရ်ကိုယ်တိုင်က ပဝါရိတ်သင့်ပြီးသူဖြစ်လျှင် ထို ပဝါရိတ်သင့်ရာ နေရာမှ မထခြင်း၊
- (၇) ဝိနည်းဓိုရ်က “အလမေတံ သဗ္ဗံ-ဤအစာအားလုံး ငါ တော်ပြီ”ဟု ရွတ်ဆိုခြင်း၊ ဤအင်္ဂါ ၇-ပါး ညီမှ အတိ-ရိတ် ဝိနည်းကံ အထမြောက်သည်၊ (အတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြုပေးမည့် ရဟန်းကို ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်သည်။)

ချဲ့ဦးအံ့- ပဝါရိတ် သင့်၍ ဣရိယာပုထ် ပြောင်းပြီးသော ရဟန်းသည် နောက်ထပ် စားလိုလျှင် မိမိစားလိုရာ ခဲဖွယ်ဘော ဇဉ်ကို ခွက်တစ်ခု၌ ထည့်ပါ။

- (၁) ထိုအစာအားလုံး အပ်စပ်သော ကပ္ပိယပစ္စည်း (အပင် ပေါက်ဖွယ် ပါလျှင် ကပ္ပိပြီး) ဖြစ်စေရမည်၊
- (၂) ထိုကပ္ပိယ အစာများကို အကပ်ခံ၍၊
- (၃၊၄) ဝိနည်းဓိုရ်၏ ဟတ္ထပါသ်အနီးသို့ သွား၍ ထိုစားခွက်ကို လက်ဖြင့် မြှောက်ထားရမည်၊
- (၅) ဝိနည်းဓိုရ်ရဟန်းသည် ထိုနေ့အဖို့၌ ဘောဇဉ် တစ်ခု ခုကို အနည်းငယ်ဖြစ်စေ စားပြီးသူ ဖြစ်ရမည်၊

(၆) အကယ်၍ ဝိနည်းဓိုရ်ကိုယ်တိုင် ပဝါရိတ်သင့် နေလျှင် ထိုနေရာမှ မထရ၊ ပဝါရိတ်သင့်သူ မဟုတ်လျှင်မူကား ထသော်လည်း အင်္ဂါမပျက်

(၇) ထိုဝိနည်းဓိုရ်က မိမိ ဟတ္ထပါသ်အတွင်း၌ ချီးမြှောက်ထားသော အစာများကို “အလမေတံ သဗ္ဗံ”ဟု ဆိုလိုက်လျှင် အတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြုပြီး ဖြစ်၏။

၃၆။ ဆွမ်းစားစဉ် ပဝါရိတ်သင့်သော ရဟန်းကို ပဝါရိတ်သင့်သော ရဟန်းမှန်း သိလျက် အပြစ်တင်လို၍ အတိရိတ်ဝိနည်းကံ မပြုအပ်၊ သို့မဟုတ် ဂိလာန၏ အကျန် မဟုတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို ဆောင်ယူပြီး “ရော့-စားစမ်းပါ” ဟု မဖိတ်မံရ။

၃၇။ နေ့လွဲအခါ၌ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို မခဲစားရ။

ကာလိက(၄)ပါး။ ။ ယာဝကာလိက၊ ယာမကာလိက၊ သတ္တာဟကာလိက၊ ယာဝဇီဝိကအားဖြင့် (၄)မျိုး ရှိ၏။

ယာဝကာလိက။ ။ အရုဏ်တက်ပြီးသည်မှစ၍ မွန်းတည့်တိုင်အောင် စားသောက်ကောင်းသော ဘောဇဉ်ဟူသမျှနှင့် ခဲဖွယ်ဟူသမျှ (နွားနို့-စသော သောက်ဖွယ်များပါ) ယာဝကာလိကမည်၏။

ယာမကာလိက။ ။ မွန်းတည့်ပြီးနောက် အရုဏ်မတက်မီ မိုး
သောက်ယံတိုင်အောင် သောက်ထိုက်သော အဖျော်ရည်သည်
ယာမကာလိက မည်၏။

အဖျော်ရည်လုပ်ရန် အသီးများကို ကျမ်းဂန်၌ (၈)မျိုးပြု၏။
၁။သပြေသီး၊ ၂။သရက်သီး၊ ၃။သပျစ်သီး၊ ၄။ဖက်သက်သီး
(မြရာသီး)၊ ၅။သစ်မည်ဆီးသီး၊ ၆။တောငှက်ပျောသီး၊ ၇။အိမ်
ငှက်ပျောသီး၊ ၈။ကြာစွယ်။

အနုလောမဖျော်ရည်။ ။ ပြခဲပြီးသော အဖျော် ၈-မျိုး၌ မန်ကျည်း
ဖျော်ရည်၊ ဆီး၊ ရှောက်ဖျော်ရည် စသည်တို့ မပါသေး၊ ထိုမန်
ကျည်းဖျော်ရည် စသည်ကို “အနုလောမ (တိုက်ရိုက်ပြုအပ်သော
အဖျော် ၈-မျိုးအား လျော်သော၊ အတူဖြစ်သော) အဖျော်”ဟု
ခေါ်သည်။ အဖျော်လုပ်ရာ၌ ရေစိမ်းဖြင့် လုပ်ရမည်။ မန်ကျည်း၊
ရှောက်၊ လိမ္မော်များကို မီးဖြင့် ချက်၍ ဖျော်ရည်လုပ်ထားလျှင်
အမှုန့် မပါသော်လည်း ယာမကာလိက မဟုတ်၊ ယာဝကာလိက
သာ။ သို့ဖြစ်၍ ယခုအခါ နိုင်ငံခြားမှ မီးဖြင့် ချက်၍ ကြာရှည်ခံ
အောင် လုပ်ထားသော လိမ္မော်ဖျော်ရည် စသည်ကို ယာမ-
ကာလိက မဟုတ်ဟု မှတ်ပါ။

သတ္တာဟကာလိက။ ။ ၇-ရက်လုံးလုံး စားသုံးထိုက်သော
ထောပတ်၊ ဆီဦး၊ ဆီ၊ ဂျားရည်၊ တင်လဲ ဟူသော ဆေး(၅)မျိုး
သည် သတ္တာဟကာလိက မည်၏။

ယာဝဇီဝိက။ ။ တစ်သက်ပတ်လုံး စားသုံးကောင်းသော ဆား၊ ချင်း စသည်ကို “ယာဝဇီဝိက”ဟု ခေါ်သည်။ ဤယာဝဇီဝိက အစာတို့ကား ထိုထိုမြို့နယ်၌ ထမင်း၊ ဟင်း၊ အစာအဖြစ် သုံးစွဲ လေ့ရှိသော (အဖျော်ရည်၊ သတ္တိဟကာလိက ဆေးမျိုးတွင်လည်း မပါဝင်သော) မန်ကျည်းရွက် အကြမ်း၊ ကင်ပွန်းရွက် အကြမ်း စသော အရွက်၊ အမြစ်၊ အခေါက်၊ အဥများတည်း။

၃၈။ အကပ်ခံထားသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို သိုမှီးသိမ်းဆည်း၍ နောက်တစ်နေ့၌ မခဲစားရ။

၃၉။ ထောပတ်စသည်နှင့် ရောထားအပ်သော ဘောဇဉ်ကို ဂိလာန မဟုတ်ဘဲ မိမိအကျိုးငှါ တောင်းမစားရ။

၄၀။ ရေ၊ ဒန်ပူမှတစ်ပါး အခြား အာဟာရများကို မကပ်ဘဲ မစားရ။

အကပ်မြောက် အင်္ဂါ(၅)ပါး

၁။ ကပ်မည့်သူက ရှေ့ရှုဆောင်ခြင်း၊

၂။ အကပ်ခံမည့် ရဟန်း၏ (၂)တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ် အတွင်း၌ ရောက်ခြင်း၊

၃။ အလယ်အလတ်တန်းစား ခွန်အားရှိသူ မြောက်ချီနိုင် သော ဝတ္ထု ဖြစ်ခြင်း၊

၄။ ကိုယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်နှင့်စပ်သော (ကိုင်ထားသော) ခွက်စသည်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ပစ်၍ဖြစ်စေ ဤသုံးမျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုး ဖြင့် ကပ်သူက ပေးခြင်း၊

၅။ ကိုယ်၏အစိတ်အပိုင်း လက်စသည်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ကိုယ် နှင့်စပ်သော ကိုင်ထားသော ခွက်၊ တုတ် စသည်ဖြင့် ဖြစ်စေ ဤ ၂-မျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် အကပ်ခံရသော ရဟန်းက ခံယူခြင်း၊ ဤ ၅-ပါး ပြည့်စုံမှ အကပ်မြောက်သည်။

ဟတ္ထပါသ်တိုင်းနည်း။ ။ ၂-တောင့်ထွာဟတ္ထပါသ် တိုင်းရာ၌ ရှေ့က လာ၍ ကပ်ရာဝယ် ရဟန်းက ထိုင်နေလျှင် တင်ပါး၏ နောက်ဘက်အစွန်းဖြင့်၊ ရပ်နေလျှင် ဖနောင့်စွန်းဖြင့်၊ စောင်း လျက် လှဲနေလျှင် စောင်းလျက် နံပါး၏ ပြင်ဘက်စွန်းဖြင့်၊ ၎င်း လျားမှောက်၍နေရာ ဦးခေါင်းနား၌ လာ၍ ကပ်လျှင် ဦးခေါင်း စွန်း၏ အနီးဆုံးဖြစ်သော လည်ပင်းဖြင့် ဤသို့လျှင် လှမ်းယူသော လက်မှတစ်ပါး အနီးဆုံး ကိုယ်အင်္ဂါ၏ နောက်ဘက်စွန်းဖြင့် တိုင်း၍ ကပ်သူအတွက်လည်း လှမ်း၍ပေးသော လက်မှတစ်ပါး အခြားသော အနီးဆုံး အင်္ဂါ၏ ဤဘက်စွန်းဖြင့် တိုင်းတာရမည်၊ (စားပွဲကြီး အလယ်ခြား၍ အကပ်ခံကြရာ၌ အနီးဆုံး အင်္ဂါချင်း ဟတ္ထပါသ်ကို သတိပြုရ၏။)

အကပ် ပျက်ကြောင်းများ

- စွန့်။ ။ အကပ် ခံပြီးသော အစာကို မစားတော့ဟု အာ-
လယပြတ် (ငဲ့ကွက်မှု မရှိဘဲ) စွန့်လိုက်ခြင်းကြောင့်
လည်း အကပ်ပျက်သည်။ ထိုသို့ စွန့်ရာ၌ လက်က
လွတ်မှ အကပ်ပျက်၏။
- ချ။ ။ သိက္ခာကျခြင်းကြောင့်လည်း အကပ်ပျက်သည်။
- ပေး။ ။ သူတစ်ပါးကို ပေးခြင်းကြောင့်လည်း အကပ် ပျက်
၏။ (ဤသို့ ပေးရာ၌ နှုတ်က ပေးသော်လည်း
လက်က မလွတ်သေးလျှင် အကပ် မပျက်။)
- လူ။ ။ လူ စသည်တို့ လုယူကြသောကြောင့်လည်း အကပ်
ပျက်၏။
- မစ္စ။ ။ သေခြင်းကြောင့်လည်း အကပ်ပျက်၏။
- လိင်ပြန်။ ။ ရဟန်းအဖြစ်မှ ရဟန်းမအဖြစ်သို့၊ ရဟန်းမအဖြစ်
မှ ရဟန်းအဖြစ်သို့ လိင်ပြန်ခြင်းကြောင့်လည်း
အကပ်ပျက်၏။
- မှတ်ချက်။ ။ အကပ်ခံပျက်ရာ၌ အာဟာရကို တစ်ပါးပိုင်
အာဟာရဟု မှတ်ပါ။ ၂-ပါး၊ ၃-ပါးစသည် ဆိုင်သော စားဖွယ်၌
တစ်ပါးက စွန့်ရုံဖြင့် အကပ်မပျက်နိုင်။ ထို့ပြင် စွန့်မှ အကပ်ပျက်

ရကား စားနေစဉ်၊ လူ၊ သာမဏေတို့ လာ၍ကိုင်ရာ၌ (ရဟန်းက လက်ဖြင့် မထိစေကာမူ) အကပ် မပျက်၊ အကပ်ခံပြီးသော သပိတ်ကို မစွန့်လျှင် လူ၊ သာမဏေကို အခြားတစ်နေရာသို့ အထားခိုင်းသော်လည်း အကပ်မပျက်၊

သို့ရာတွင် လူ၊ သာမဏေတို့ ကိုယ်မှ မြူမှုန်များသည် အကပ်ခံပြီး အာဟာရ၌ ကျနေရစ်လျှင်ကား ထိုမြူမှုန်အတွက် ထပ်၍ အကပ်ခံရမည်၊ ယခုခေတ်တွင် အကပ်ခံပြီးနောက် စားပွဲ ၌ ဝိုင်း၍ စားနေသောအခါ နောက်ထပ် ဟင်းလိုက်လာလျှင် လာလိုက်သူနှင့် အနီးဆုံးရဟန်းက စားပွဲကို ထိစပ်ကိုင်ထားခြင်း ဖြင့် အကပ်ခံရသည်၊ တစ်ဖက်စွန်းမှ ဝေးသော ရဟန်းက ကိုင် ထားလျှင်၊ သို့မဟုတ် တစ်ပါးမျှ ကိုင်မထားလျှင် နောက်ထပ် လိုက်သော ထိုဆွမ်းဘောဇဉ် ဟင်းလျာစသည်ကို ပြန်၍ အကပ် ခံရမည်။

- ၄၁။ အဝတ်မဝတ်သူ တက္ကဒွန်းနှင့် ပရိဗိုဇ် ယောက်ျား၊ မိန်းမ တို့အား မိမိလက်ဖြင့် ခဲဖွယ်၊ ဘောဇဉ်ကို မပေးရ။
- ၄၂။ ရဟန်းတစ်ပါးကို ဆွမ်းခံ အတူခေါ်သွားပြီး မလျှောက် ပတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လိုခြင်းကြောင့် ထိုရဟန်းကို ပြန်မလွှတ်ရ။
- ၄၃။ သမီး၊ ခင်ပွန်း နှစ်ယောက်တည်းသာ ရှိသော အိမ်ဝယ် အိပ်ခန်းဖြစ်သော အရပ်၌ ကပ်ဝင်မနေထိုင်ရ။

၄၄။ မျက်စိကွယ်ရာ၌ အမျိုးသမီးနှင့် တစ်ယောက်ချင်း မနေထိုင်ရ။

၄၅။ နားကွယ်ရာ၌ အမျိုးသမီးနှင့် တစ်ယောက်ချင်း မနေထိုင်ရ။

၄၆။ ဘောဇဉ်(၅)ပါးတွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် ဖိတ်မခံရသော ရဟန်းသည် ထင်ရှားရှိနေသော ရဟန်းကို မတိုင်ကြားဘဲ ထိုဆွမ်းကို မစားမီ ဖြစ်စေ၊ စားပြီးနောက် မွန်းမတည့်မီ ဖြစ်စေ အခြားအိမ်များ၌ မလှည့်လည်ရ။

၄၇။ ဆေးပစ္စည်းဖြင့် ဖိတ်လာလျှင် ဖိတ်မရာ ကာလထက် ပိုမတောင်းရ၊ ဆေးနာမည်တပ်၍ ဖိတ်မလျှင်လည်း ထိုဆေးကိုသာ တောင်းကောင်း၏။

၄၈။ စစ်တပ်သို့ သွားထိုက်သော အကြောင်းမရှိဘဲ ဆိုင်ရာ မြို့ရွာမှ ထွက်သွားသော စစ်တပ်ကို အကြည့်အရှု မသွားရ။

၄၉။ ဆွေမျိုး မကျန်းမာသော အကြောင်းရှိ၍ စစ်တပ်သို့ သွားရလျှင် အလွန်ဆုံး (၃)ည၌သာ နေနိုင်သည်။ ထို့ထက် ပို၍ မနေရ။

၅၀။ (၂)ည၌၊ (၃)ည၌ စစ်တပ်၌ နေစဉ် စစ်ပွဲ၊ စစ်သည်အစုကို ရေတွက်ရာအရပ်၊ စစ်ဆင်ရာအရပ်၊ ဆင်တပ် မြင်းတပ် စသည်ကို ကြည့်ရှုရာသို့ မသွားရ။

၅၁။ သေရည် အရက် မသောက်ရ။

၅၂။ အခြားရဟန်းကို ကလိထိုး မကစားရ။

၅၃။ ခြေမျက်စိ မြုပ်လောက်သော ရေ၌ ပျော်မြူးလို၍ မကစားရ။

၅၄။ ဘုရားဥပဒေ လမ်းကြောင်းဖြင့် ပြောလာသူနှင့် ဘုရားဥပဒေတော်ကို မလေးမစား မလုပ်ရ။

၅၅။ အခြားရဟန်းကို မခြောက်လှန့်ရ။

၅၆။ အကြောင်းထူးလည်း မရှိ၊ ဂိလာနလည်း မဟုတ်ဘဲ သက်သက် မီးလှုံလိုကာမျှဖြင့် မီးမမွှေးရ၊ အမွှေးမခိုင်းရ။

၅၇။ သီးခြားခွင့်ပြုအပ်သော အခါမှတစ်ပါး (၁၅)ရက်မပြည့်ခင် ရေမချိုးရ၊ (နယုန်လဆန်း (၁)ရက်မှ ဝါဆိုလပြည့်အထိ ပူသောအခါ၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် (၁)ရက်မှ ဝါခေါင်လပြည့်အထိ အိုက်သောအခါ၊ မကျန်းမာရာအခါ၊ အလုပ်လုပ်ရာအခါ၊ အခွန်ရှည်သော ခရီးကို သွားရာအခါ၊ လေ၊ မိုး ကျရာအခါတို့သည် သီးခြားခွင့်ပြုအပ်သော အခါတို့တည်း။ ဤဥပဒေတော်သည် မဇ္ဈိမဒေသ အိန္ဒိယနယ်နှင့်သာ ဆိုင်၏။)

၅၈။ သင်္ကန်းအသစ် ရလျှင် ကပ္ပဗိန္ဒူ မထိုးဘဲ မဝတ်ရ။

ကပ္ပပိန္နဲ။ ။ ကပ္ပပိန္နဲ(အပြောက်) ထိုးရာဝယ် သင်္ကန်း၏ ၄-ထောင့် ဌှိ ဖြစ်စေ၊ ၃-၂-၁ ထောင့်၌ဖြစ်စေ၊ (အစွန်းလည်း သိပ်မကျစေ ဘဲ) ကြမ်းပိုး၏ ကျောက်ကုန်း၊ ဥဒေါင်း၏ မျက်လုံးသဏ္ဍာန် ရှိ သော ပိန္နဲကို တစ်ထောင့်လျှင် တစ်ပြောက်သာ ထိုးရမည်၊ တစ်ထောင့်လျှင် ၂-ပြောက်၊ ၃-ပြောက် စသည် စီတန်း၍ဖြစ် စေ၊ သုံးပွင့်ဆိုင် စသည်ဖြစ်စေ မထိုးရဟု မှတ်ပါ။ တစ်ကြိမ် ထိုး ပြီးလျှင် (ခဝါပေး၍ သို့မဟုတ် နောက်ထပ် ဖာထေး၍ ပိန္နဲ ပျက်စေကာမူ) ထပ်၍ ထိုးဖွယ်မလိုတော့ပြီ။

ပိန္နဲ(အပြောက်)၏အဆင်း။ ။ ကပ္ပပိန္နဲကို ထိုးရာ၌ စိမ်းညို ရောင်၊ ရွံ့ညွန်ရောင်၊ မည်းညိုရောင်၊ ၃-မျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုး ထိုး နိုင်သည်။ ယခုအခါ ကပ္ပပိန္နဲ ထိုးရာ၌ သစ်ရွက်စိမ်းကို သင်္ကန်း ပေါ် တင်၍ သစ်ရွက်ရည်များ ထွက်အောင် ခြစ်ကြ၏။ ထိုသို့ ထိုးလျှင် စိမ်းညိုရောင် ဖြစ်၏။ ခဲတံဖြင့် ခြစ်၍ ထိုးလျှင် ရွံ့ညွန် ရောင် ဖြစ်၏။ မင်နက်ဖြင့် ထိုးလျှင် မည်းညိုရောင် ဖြစ်၏။

ကပ္ပပိန္နဲ ထိုးရကျိုး။ ။ ဘုရားလက်ထက်တော်၌ တိတ္ထိများနှင့် ရဟန်းများ ခရီးအတူသွားစဉ် ဓားပြတို့က အဝတ်ကို လုယူပြီး နောက် မင်းမှုထမ်းတို့ ဖမ်း၍ ပြန်ရသောအခါ တိတ္ထိတို့အဝတ် နှင့် မိမိသင်္ကန်းများကို ရဟန်းများ မခွဲခြားနိုင်သောကြောင့်

တိတ္ထိတို့အဝတ်နှင့် ခွဲခြားခြင်းအကျိုးငှာ ရဟန်းများ၏ သင်္ကန်းကို ကပ္ပဗိန္ဒုခေါ် အပြောက်တစ်မျိုးဖြင့် မှတ်သားထားစေတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

၅၉။ သင်္ကန်းကို သီ တင်း သုံး ဖော် (၅) ယောက် တို့ တွင် တစ်ယောက်ယောက်အား ကိုယ်တိုင် ဝိကပ္ပနာပြုပြီးနောက် ပစ္စုဒ္ဓါရ် မပြုအပ်သေးသော ထိုသင်္ကန်းကို မဝတ်ရုံရ။

ဝိကပ္ပနာ၏ အဓိပ္ပာယ်။ ။ (ဝိ-မိမိဥစ္စာအဖြစ်မှ ကင်းအောင်၊ ကပ္ပနာ-ပြုခြင်း) မည်သည့်ရဟန်းမဆို (သင်းပိုင်၊ ဧကသီ၊ ၂-ထပ် သင်္ကန်းကြီး) ၃-ထည်သာ ကိုယ်ပိုင်အဖြစ်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ ထားကောင်း၏။ ထို၃-ထည်ထက် ပို၍ ရလာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာအဖြစ်မှ ကင်းလွတ်အောင် “ဝိကပ္ပနာ” ခေါ်ရသော ဝိနည်းကံတစ်ခုကို ပြုထားရသည်။ ထို့ကြောင့် “ဝိကပ္ပနာပြုခြင်း” ဟူသည် သူတစ်ပါးအား ပေးလိုက် စွန့်လိုက်ခြင်းတည်းဟု မှတ်၊ ထိုသို့ ပေးစွန့်ရာ၌ သီတင်းသုံးဖော် (၅)ယောက်တို့တွင် တစ်ယောက်ယောက်အား ပေးစွန့်ရသည်။)

ဝိကပ္ပနာပြုပုံ။ ။ (မိမိ ပေးစွန့်လိုက တစ်ပါးပါးထံ သွား၍) “ဣမံ စီဝရံ တုယံ ဝိကပ္ပေမိ” ဟု ပါဠိလိုချည်းဖြစ်စေ၊ “ဤသင်္ကန်းကို အရှင်အား (သင့်အား) ဝိကပ္ပနာပြုပါ၏” ဟု မြန်မာလိုချည်း

ဖြစ်စေ ဝိကပ္ပနာပြုရသည်။ (၂-ထည် ၃-ထည် ဖြစ်၍ များလျှင် “ဣမာနိ စိဝရာနိ-ဤသင်္ကန်းတို့ကို” ဟု ပြင်၍ ဆို) ထိုသို့ ဝိကပ္ပနာ ပြုပြီးသောအခါ ထိုသင်္ကန်းကို ပြန်ယူ၍ သိမ်းထားလိုလျှင် သိမ်း ထားကောင်း၏။ သုံးစွဲမှုကိုကား မပြုကောင်းသေး။ ဝိကပ္ပနာ အပြုခံရသော (အပေးခံရသော) ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်က ပစ္စုဒ္ဓိရ် ပြု ရဦးမည်။

ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုပုံ။ ။ (ပဋိ-တစ်ဖန်၊ ဝါ-ပြန်၍ + ဥဒ္ဓရဏ- ထုတ် ဆောင်ခြင်း) မိမိရသော သင်္ကန်းကို မူလသင်္ကန်းရှင်အား ပြန်၍ ထုတ်ခြင်းကို (အလိုရှိသလို သုံးစွဲခွင့်ပြုခြင်းကို) “ပစ္စုဒ္ဓိရ် ပြုခြင်း” ဟု ခေါ်သည်။

ပစ္စုဒ္ဓိရ်ပြုပုံကား- “မယံ သန္တကံ ပရိဘုဒ္ဓ ဝါ ဝိသဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ကရောဟိ= ငါ၏ (တပည့်တော်၏) ဥစ္စာကို သုံးစွဲ လိုလည်း သုံးစွဲတော့၊ (သူတစ်ပါးအား) စွန့်လိုလည်း စွန့်တော့၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ လုပ်တော့” ဤသို့ ပါဠိလိုချည်းဖြစ်စေ၊ မြန်မာလိုချည်းဖြစ်စေ ပစ္စုဒ္ဓိရ် ပြုရသည်။ ဤသို့ ပစ္စုဒ္ဓိရ် ပြုပြီး သောအခါ မူလသင်္ကန်းရှင်သည် ထိုသင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံသုံးစွဲခြင်း စသော အမှုကို အလိုရှိသလို ပြုလုပ်နိုင်သည်။

၆၀။ ရဟန်း၏ သပိတ်စသော ပစ္စည်းကို မဝှက်ရ၊ အဝှက် မခိုင်းရ။

၆၁။ တိရစ္ဆာန်ကို မသတ်ရ။

၆၂။ ပိုးကောင်ရှိသော ရေကို သိလျက် မသုံးစွဲရ။

၆၃။ တရားနည်းလမ်းအတိုင်း ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော အဓိကရုဏ်းကို သိလျက် ထပ်မံ၍ ကံပြုဖို့ရာ မလှုံ့ဆော်ရ။

၆၄။ အခြားရဟန်း၏ သံဃာဒိသေသ်အာပတ်ကို (သူ အရှက်ကွဲမည် စိုး၍ အခြားရဟန်းတို့အား မပြောဘဲ) သိလျက် ဖုံးမထားရ။

၆၅။ အသက်(၂၀)မပြည့်သေးသူကို သိလျက် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာလုပ်၍ ရဟန်းခံ မပေးရ (ရဟန်းလည်း မဖြစ်)။

၆၆။ ခိုး၍ လာသည့်ကုန်သည်၊ ခိုး၍သွားမည့် ကုန်သည် အပေါင်းနှင့် သိလျက် ချိန်းချက်၍ ခရီးအတူ မသွားရ။

၆၇။ အမျိုးသမီးနှင့် ချိန်းချက်၍ (ဘုရားဖူး စသည်) ခရီးအတူ မသွားရ။

၆၈။ “မေထုန် မှီဝဲသော ရဟန်းသည် ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သော နည်းဖြင့် မှီဝဲလျှင် အန္တရာယ် မဖြစ်နိုင်၊ ထိုနည်းကို ငါ သိ၏”ဟု ပြောသော ရဟန်းကို ထိုသို့ မပြောဖို့ ရဟန်းတို့က တားမြစ်ရမည်၊ ထိုသို့ တားမြစ်ပါလျက် သူ့ဝါဒကို ဆက်ဖြန့်နေသေးလျှင် ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် သုံးကြိမ် ဆုံးမရမည်။

၆၉။ အထက်ပါ အယူမှားကို ယူသဖြင့် နှင်ထုတ်ခံထားရသော ရဟန်းကို သိလျက် ပစ္စယသမ္ဘောဂ၊ ဓမ္မသမ္ဘောဂ (ပစ္စည်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဓမ္မအားဖြင့်ဖြစ်စေ ဆက်ဆံမှု) မပြုရ၊ ကံကြီးကံငယ် အတူ မပြုရ။

ပစ္စယသမ္ဘောဂ + ဓမ္မသမ္ဘောဂ။ ။ ဆွမ်း စသော အာမိသပစ္စည်းကို (မိမိအား ပေးလျှင်) ခံယူသုံးစွဲခြင်း၊ မိမိက ထိုသူ့အား ချီးမြှောက်ပေးကမ်းခြင်းသည် အာမိသသမ္ဘောဂ၊ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာကို ပို့ချပေးခြင်း၊ ထိုရဟန်းထံ သင်ယူခြင်းသည် ဓမ္မသမ္ဘောဂ မည်၏။

၇၀။ အထက်ပါ အယူမှားကို ယူသဖြင့် နှင်ဒဏ်ပေးထားသော သာမဏေကို သွေးမဆောင်ရ၊ ပစ္စယ-ဓမ္မ ဆက်ဆံမှု မပြုရ၊ ထိုသာမဏေနှင့် အမိုးတူသော ကျောင်း၌ တစ်ည၌မျှ ပင် အတူမအိပ်ရ။

၇၁။ ဘုရားဥပဒေတော်နှင့်အညီ ဆုံးမလာသည်ကို အခြား ဝိနည်းဓိုရ်ရဟန်းကို မေးပြီးမှ ကျင့်နိုင်ပါမည်ဟု မငြင်းဆန်ရ။

၇၂။ ဘုရားဥပဒေတော်တွေကို တစ်ပါးပါးက ရွတ်ဆိုနေလေသော် ထိုရွတ်ဆိုသံကို ကြားရသော ရဟန်းက “ဒါတွေ ရွတ်နေလို့ ဘာလုပ်မှာလဲ၊ ဒါတွေဟာ စိတ်နှလုံးမသာယာမှု၊

စိတ်ပင်ပန်းမှု၊ ယုံမှားသံသယကို ဖြစ်စေနိုင်တယ်”ဟု မကဲ့ရဲ့ရ။

၇၃။ ဥပုသ်နေ့၌ ပါတိမောက်ပြုသည့်အခါ “ယခုမှသာ တပည့်တော် သိရတယ်၊ ဤဥပဒေဟာ ဘုရားဥပဒေတော်ထဲမှာ ပါသကဲ့”ဟု ပြောသော ရဟန်းကို (ဥပဒေတစ်ခုခု ချိုးဖောက်ထားသော ရဟန်းကို) အခြားရဟန်းတို့က ဥပုသ်နေ့ ပါတိမောက် ရွတ်ပြုစဉ် ၂-ခါ ၃-ခါ ဤရဟန်း ပါဝင်ဖူးသည်ကို သိကုန်အံ့၊ ထိုရဟန်းမှာ ထိုသို့ မသိဟန်ဆောင်မှုကြောင့် အပြစ်မှ မလွတ်၊ “သင့်မှာ ယခုရော နောင်ပါ လာဘ်ကောင်းတွေနှင့် လွဲလေစွ”ဟု ကဲ့ရဲ့ကာ မသိဟန်ဆောင်မှု (မောဟနကံ) ပြုရမည်။

၇၄။ ရဟန်းကို စိတ်ဆိုး၍ မရိုက်ရ။

၇၅။ ရဟန်းကို စိတ်ဆိုး၍ ရိုက်ရန် မခြိမ်းခြောက်၊ မရွယ်မိုးရ။

၇၆။ အခြေအမြစ် မရှိသော သံဃာဒိသေသ် အာပတ်ဖြင့် ရဟန်းကို မစွပ်စွဲရ။

၇၇။ စိတ်မချမ်းသာစေလိုသော သဘောဖြင့် သံသယဖြစ်အောင် (အသက်မပြည့်ဘဲ ရဟန်းခံသည်စသည်ဖြင့်) ရဟန်းအား မပြောရ။

၇၈။ တစ်ဖက်နှင့် တစ်ဖက် ခိုက်ရန် ဖြစ်နေကြရာဝယ် တခြား
တစ်ဖက်သား ရဟန်းတို့၏ တိုင်ပင်သံကို သက်သက်ကြား
လို၍ ချောင်းနားမထောင်ရ။

၇၉။ ကံပြုဖို့ရန် သဘောတူ ဆန္ဒပေးပြီးနောက် ထိုကံကို မရှုတ်
ချရ၊ အပြစ်မတင်ရ။

၈၀။ သံဃာ၌ ဆုံးဖြတ်ချက် မချသေးမီ၊ ကမ္မဝါစာ မပြီးသေးမီ
ဆန္ဒမပေးဘဲ ထ၍ မသွားရ။

၈၁။ ညီညွတ်သော သံဃာနှင့် သဘောတူ သင်္ကန်းပေးပြီးနောက်
မကဲ့ရဲ့ရ၊ မရှုတ်ချရ။

၈၂။ သံဃာသို့ ညွတ်ပြီးသော သံဃိကလာဘ်ကို သိလျက် အခြား
ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ပါးပါးအား လှူအောင် မတိုက်တွန်းရ။

၈၃။ ရှင်ဘုရင်နှင့် မိဖုရား စက်တော်ခန်းဆောင်မှ မထွက်သေး
မီ မိမိ ဝင်လာမည့်အကြောင်း မသိစေဘဲ ရုတ်တရက်
ဝင်မသွားရ။

၈၄။ ရတနာနှင့် ရတနာဟု သမုတ်အပ်သော အသုံးအဆောင်
ကို ကျောင်းတိုက်အတွင်း (မိမိနေရာဌာနအတွင်း)မှ တစ်ပါး
အခြားအရပ်တို့၌ လူတို့ မေ့နေရစ်၊ ကျန်နေရစ်ခဲ့သော်
ကောက်ယူ၍ သိမ်းမထားရ။

ရတနာနှင့် ရတနာဟု သမုတ်အပ်သော အသုံးအဆောင်

ရွှေ၊ ငွေ၊ ပုလဲ စသော ရတနာ(၁၀)ပါးကို 'ရတန'ဟု ခေါ်၍ ရတနာအတုများနှင့် ဝတ်စားတန်ဆာစသော လူတို့ အသုံးအဆောင် (စောင်၊ အိပ်ရာလိပ် စသည်)ကို "ရတနာဟု သမုတ်အပ်သော အသုံးအဆောင်"ဟု ခေါ်သည်။

၈၅။ အန္တရာယ် မရှိလျှင် ထင်ရှားရှိသော ရဟန်း (၁၂-တောင်အတွင်းမှာ ရှိသော ရဟန်း)ကို မတိုင်ကြားဘဲ နေလွဲအခါ မြို့ရွာအတွင်းသို့ မဝင်ရ။

၈၆။ အပ်ဘူးကို အရိုးတစ်မျိုးမျိုးဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဆင်စွယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဦးချိုဖြင့်ဖြစ်စေ မလုပ်ရ၊ အလုပ်မခိုင်းရ။

၈၇။ ခုတင်၊ ကုလားထိုင်တို့ကို ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ခိုင်း၍ဖြစ်စေ အသစ် ပြုလုပ်စေလိုလျှင် ဘုရားရှင်၏ လက်သစ်တော်ဖြင့် (အလွန်ဆုံး) လက်ရှစ်သစ် ဘောင်မပါဘဲ အခြေရှိစေရမည်၊ ထိုထက် မပိုစေရ။

၈၈။ ခုတင်၊ ကုလားထိုင်ပေါ်၌ လဲ အဆာသွတ်ထားအပ်သော ဖုံမွေ့ရာကို မခင်းရ၊ မခင်းစေရ။

၈၉။ နိသီဒိုင် (သုက်နှီးသင်္ကန်း)ကို ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ခိုင်း၍ဖြစ်စေ ချုပ်လိုလျှင် ဘုရားရှင်၏ အထွာတော်ဖြင့် အလျားတစ်ထွာ၊ အနံ ၁-ထွာခွဲ၊ အမြိတ်အဆာ ၁-ထွာ ရှိစေရမည်၊ ထိုထက် မပိုစေရ။

- ၉၀။ အနာလွမ်း သင်္ကန်းချုပ်လိုလျှင် ဘုရားရှင်၏ အထွာတော်ဖြင့် အလျား ၄-ထွာ၊ အနံ ၂-ထွာ ရှိစေရမည်။ ထိုထက် မပိုစေရ။
- ၉၁။ မိုးရေခံသင်္ကန်း ချုပ်လိုလျှင် ဘုရားရှင်၏ အထွာတော်ဖြင့် အလျား ၆-ထွာ၊ အနံ ၂-ထွာခွဲ ရှိစေရမည်။ ထိုထက် မပိုစေရ။
- ၉၂။ ဘုရားရှင်၏ သင်္ကန်းတော်နှင့် ညီမျှသော၊ သို့မဟုတ် ထိုထက် ရှည်သော သင်္ကန်းကို မချုပ်ရ။ (ဘုရားရှင်၏ သင်္ကန်းတော်ကား ဘုရား၏ အထွာတော်ဖြင့် အလျား ၉-ထွာ၊ အနံ ၆-ထွာ ရှိ၏။)

တိစိဝရိတ်၏ ပမာဏ။ ။ ဧကသီနှင့် နှစ်ထပ်သင်္ကန်းကြီး အတွက် အလျား ၅-တောင် တောင်ဆုပ်၊ အနံ ၃-တောင် တောင်ဆုပ်ဟု လည်းကောင်း၊ သင်းပိုင်အတွက် အလျား ဧကသီအတိုင်း၊ အနံ ၂-တောင်ဟု လည်းကောင်း အဓိဋ္ဌာန်လောက်သင်္ကန်း၏ အတိုဆုံးပမာဏကို ကင်္ခါဋ္ဌ- ကထာ၌ ပြထား၏။ အကြီးဆုံးမှာ ဘုရားရှင်၏ သင်္ကန်းတော်အောက် နည်းနည်း လျော့စေရမည် ဟု ဆို၏။

မှတ်ချက်။ ။ မြတ်စွာဘုရားတစ်ထွာမှာ လူလတ်များ ၃-ထွာ၊ ရိုးရိုးလူ ၄-ထွာခွဲ ရှိသည်။

ပါဠိဒေသနိယ (၄)

(ပါဠိဒေသနိယ- ထုံးစံအတိုင်း ဒေသနာမပြောဘဲ တသီး တခြား ဒေသနာ ပြောရသော အပြစ်။)

- ၁။ ရွာတွင်းသို့ ဝင်ပြီးသော၊ ဆွေမျိုးမတော်သော ရဟန်းမ၏ လက်မှ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် တစ်မျိုးမျိုးကို မိမိလက်ဖြင့် (ကိုယ်တိုင်) ခံယူ၍ မစားရ။
- ၂။ ဆွမ်းပင့်ကျွေးရာအိမ်၌ ရဟန်းအများ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးနေစဉ် ရဟန်းမက “သည်မှာ ဟင်းလိုက်လော၊ သည်မှာ ဆွမ်းလိုက်လော” စသည်ဖြင့် စီမံနေလျှင် ထိုရဟန်းမကို ရဟန်းများက တားမြစ်ရမည်၊ ထိုဆွမ်းကို ခံယူမစားရ။
- ၃။ အရိယာတို့ကဲ့သို့ အလွန် သဒ္ဓါ ကောင်းသော မိသားစု (ဒကာ၊ ဒကာမတို့) အိမ်မှ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို ပင့်ဖိတ်ထားသူလည်း မဟုတ်၊ ဂိလာနုလည်း မဟုတ်ဘဲ ခံယူမစားရ။

၄။ ဘေးရန်ရှိသော တောကျောင်းဝယ် နေသော ရဟန်းသည် ကြိုတင် လျှောက် မ ထား အပ် သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို ဂိလာန မဟုတ်ဘဲ အရံတွင်း၌ ခံယူမစားရ။

(“ငါ့ရှင်တို့... ငါသည် မလျှောက်ပတ်, ကဲ့ရဲ့အပ် သော အပြစ်(အာပတ်)သို့ ရောက်ပါပြီ၊ ထိုအာပတ်ကို သီးခြားဒေသနာ ပြောပါ၏”ဟု ဆို၍ ဒေသနာပြောရသည်၊ သို့ရာတွင် အခြား အာပတ်များကဲ့သို့ ဒေသနာပြောလျှင်လည်း အာပတ် မပြေ ပျောက်ဟု မဆိုသာ။)

သေဓိယ ၇၅

- ၁။ သင်းပိုင်ကို ညီညီဝတ်ရမည်။ (အစ အတို အရှည် မထွက်စေရ။)
- ၂။ ဧကသီကို ညီညီ ရုံရမည်။
- ၃။ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ လည်ပင်း၊ လက်ကောက်ဝတ်တို့ကို ဖုံး၍ သွားရမည်။
- ၄။ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ လည်ပင်း၊ လက်ကောက်ဝတ်တို့ကို ဖုံး၍ နေရမည်။
- ၅။ ဣန္ဒြေကို စောင့်ထိန်း၍ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ သွားရမည်။
- ၆။ ဣန္ဒြေကို စောင့်ထိန်း၍ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ နေရမည်။
- ၇။ လေးတောင်မျှ ကြည့်လျက် မျက်လွှာချ၍ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ သွားရမည်။
- ၈။ လေးတောင်မျှ ကြည့်လျက် မျက်လွှာချ၍ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ နေရမည်။
- ၉။ သင်္ကန်းကို ပင့်လျက် မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ မသွားရ။

- ၁၀။ သင်္ကန်းကို ပင့်လျက် မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ မနေရ။
- ၁၁။ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ အကျယ်ကြီး ရယ်၍ မသွားရ။
- ၁၂။ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ အကျယ်ကြီး ရယ်၍ မနေရ။
- ၁၃။ တိုးတိုးသာယာစွာ စကားပြောဆို၍ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ သွားရမည်။ ('တိုးတိုး'ဟူသည် ၆-တောင် ကွာမှ သဲကွဲစွာ ကြားရုံ၊ ၁၂-တောင် ကွာမှ မသဲမကွဲ ကြားရုံသာ ဖြစ်သည်။)
- ၁၄။ တိုးတိုးသာယာစွာ စကားပြောဆို၍ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ နေရမည်။
- ၁၅။ ကိုယ်ကို လှုပ်၍ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ မသွားရ။
- ၁၆။ ကိုယ်ကို လှုပ်၍ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ မနေရ။
- ၁၇။ လက်မောင်းကို လှုပ်၍ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ မသွားရ။
- ၁၈။ လက်မောင်းကို လှုပ်၍ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ မနေရ။
- ၁၉။ ဦးခေါင်းကို လှုပ်၍ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ မသွားရ။
- ၂၀။ ဦးခေါင်းကို လှုပ်၍ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ မနေရ။
- ၂၁။ ခါးကို ထောက်လျက် မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ မသွားရ။
- ၂၂။ ခါးကို ထောက်လျက် မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ မနေရ။
- ၂၃။ ခေါင်းမြီးခြံ၍ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ မသွားရ။
- ၂၄။ ခေါင်းမြီးခြံ၍ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ မနေရ။
- ၂၅။ ခြေဖဝါး အစွန်းအဖျားဖြင့် နင်း၍ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း၌ မသွားရ။

- ၂၆။ ဒူးနှစ်ဖက်ကို လက်ဖြင့် ပွေ့ပိုက်၍ဖြစ်စေ၊ အဝတ်ဖြင့် ဖွဲ့၍ ဖြစ်စေ မထိုင်ရ။
- ၂၇။ ဆွမ်းကို ရိုသေစွာ (လေးလေးစားစား သတိပြု၍) ခံရမည်။
- ၂၈။ ဟိုဟိုဒီဒီ မကြည့်ဘဲ သပိတ်ကို သတိပြုလျက် ဆွမ်းကို ခံယူရမည်။
- ၂၉။ ဆွမ်းနှင့် ဟင်း မျှတရုံ ခံယူရမည်။ (ဆွမ်း ၄-ပုံ ဟင်း ၁-ပုံ ခံယူလျှင် မျှတ၏။)
- ၃၀။ ဆွမ်းကို သပိတ်အတွင်းနှုတ်ခမ်းနှင့် ညီရုံ ခံယူရမည်။
- ၃၁။ ဆွမ်းကို ရိုသေစွာ (လေးလေးစားစား သတိထား၍) စားရမည်။
- ၃၂။ သပိတ်ကို သတိထားလျက် ဆွမ်းကို စားရမည်။
- ၃၃။ ဆွမ်းကို မိမိထိုင်ရာဘက်မှစ၍ အစဉ်အတိုင်း စားရမည်။
- ၃၄။ ဆွမ်းကို ဟင်းနှင့် မျှတရုံ စားရမည်။
- ၃၅။ ဆွမ်းကို အလယ်မှ ထိပ်မှ နှိုက်၍ မစားရ။
- ၃၆။ ဟင်းကို များများ ရရန် ဆွမ်းဖြင့် မဖုံးရ။
- ၃၇။ ကျန်းမာလျက် ဟင်းကို လည်းကောင်း၊ ထမင်းကို လည်းကောင်း တောင်းမစားရ။
- ၃၈။ ကဲ့ရဲ့လို၍ သူတစ်ပါးသပိတ်ကို မကြည့်ရ။
- ၃၉။ ဆွမ်းလုတ်ကို မကြီးလွန်း၊ မသေးလွန်း မိမိပါးစပ်နှင့် သင့်ရုံ ပြုလုပ်၍ စားရမည်။

- ၄၀။ ဆွမ်းလုတ်ကို ညီညီညွတ်ညွတ် ပြုလုပ်၍ စားရမည်။
- ၄၁။ ဆွမ်းလုတ် မရောက်မီ ပါးစပ်ကို ကြိုတင်၍ မဟာရ။
- ၄၂။ ဆွမ်းစားစဉ် လက်များကို ပါးစပ်ထဲ မထည့်ရ။
- ၄၃။ ပါးစပ်ထဲ ဆွမ်းရှိစဉ် စကားမပြောရ။
- ၄၄။ ဆွမ်းလုတ်ကို မြှောက်(ပစ်သွင်း)၍ မစားရ။
- ၄၅။ ဆွမ်းလုတ်ကို တစ်ပိုင်းတစ်စ ကိုက်ဖြတ်၍ မစားရ။
- ၄၆။ ဆွမ်းကို မျောက်ကဲ့သို့ ပါးစောင်ထဲ ထား၍ မစားရ။
- ၄၇။ လက်ကို ခါ၍ မစားရ။
- ၄၈။ ဆွမ်းလုံးများ ကြဲ၍ မစားရ။
- ၄၉။ လျှာ ထုတ်၍ မစားရ။
- ၅၀။ ပျတ်ပျတ် အသံမြည်အောင် မစားရ။ (ပါးစပ်ပိတ်ကာ ဝါးလျှင် ယင်းသို့ အသံ မမြည်နိုင်။)
- ၅၁။ ရှုတ်ရှုတ် အသံပြု၍ မစားရ။
- ၅၂။ လက်ကို လျက်၍ မစားရ။
- ၅၃။ သပိတ်ကို ခြစ်၍ မစားရ။
- ၅၄။ နှုတ်ခမ်းကို လျက်၍ မစားရ။
- ၅၅။ ဆွမ်းတွေ့၊ ဟင်းတွေ့ ပေနေသည့် လက်ဖြင့် သောက်ရေခွက်ကို မကိုင်ရ။
- ၅၆။ ဆွမ်းလုံးပါသည့် သပိတ်ဆေးရေကို မြို့ထဲ၊ ရွာထဲမှာ မသွန်ရ။

၅၇။ ကျန်းမာပါလျက် ထီးကိုင်းနေသူအား တရားမဟောရ။

၅၈။ ကျန်းမာပါလျက် တုတ်, တောင်ဝှေးကိုင်းနေသူအား တရားမဟောရ။

၅၉။ ကျန်းမာပါလျက် ဓားကိုင်းနေသူအား တရားမဟောရ။

၆၀။ ကျန်းမာပါလျက် လက်နက်ကိုင်းထားသူအား တရားမဟောရ။

၆၁။ ကျန်းမာပါလျက် (သဲကြိုး မပါဘဲ ဘုတပ်ထားသည့်) ခြေနင်း (ခုံဖိနပ်) စီးထားသူအား တရားမဟောရ။

၆၂။ ကျန်းမာပါလျက် ဖိနပ်စီးထားသူအား တရားမဟောရ။

၆၃။ ကျန်းမာပါလျက် ယာဉ်စီးနေသူအား တရားမဟောရ။

၆၄။ ကျန်းမာပါလျက် အိပ်ရာပေါ် နေသူအား တရားမဟောရ။

၆၅။ ကျန်းမာပါလျက် ဒူးကို လက်, ပုဆိုးတို့ဖြင့် ဖွဲ့ထိုင်နေသူအား တရားမဟောရ။

၆၆။ ကျန်းမာပါလျက် ဆံစကို မပေါ်အောင် ခေါင်းပေါင်းထားသူအား တရားမဟောရ။

၆၇။ ကျန်းမာပါလျက် ခေါင်းကို ခြုံထားသူအား တရားမဟောရ။

၆၈။ ကျန်းမာပါလျက် နေရာ၌ ထိုင်နေသူအား မြေမှာ နေ၍ တရားမဟောရ။

၆၉။ ကျန်းမာပါလျက် မြင့်ရာ၌ နေသူအား နိမ့်ရာမှ နေ၍ တရားမဟောရ။

- ၇၀။ ကျန်းမာပါလျက် ထိုင်နေသူအား ရပ်၍ တရားမဟောရ။
- ၇၁။ ကျန်းမာပါလျက် ရှေ့က သွားနေသူအား နောက်မှ နေ၍ တရား မဟောရ။
- ၇၂။ ကျန်းမာပါလျက် လမ်းပေါ်မှ သွားနေသူအား လမ်းဘေးမှ နေ၍ တရားမဟောရ။
- ၇၃။ ကျန်းမာပါလျက် ထိုင်နေသူအား မတ်တပ်ရပ်ပြီး တရား မဟောရ။ (ပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာတို့၌ တိုက်ရိုက်လာ သော ပါဠိစကားဖြင့် ဟောခြင်းကိုသာ တားမြစ်သည်။)
- ၇၄။ ကျန်းမာပါလျက် စိမ်းသော မြက်၊ သစ်ပင်ရှိရာ၌ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ တံတွေး မစွန့်ရ။
- ၇၅။ သုံးစွဲနိုင်သည့်ရေ၌ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ တံတွေး မစွန့်ရ။

ခုတင် (၁၃)ပါး

(ခုတင်/ခုတင်-ကိလေသာကို ခါထွက် ပျက်စီးကြောင်း အကျင့်)

၁။ ပုံသက္က ခုတင်

ဂဟပတိစိဝရံ ပဋိက္ခိပါမိ၊ ပံသုက္ကလိကင်္ဂံ သမာဒိယာမိ။

မြန်မာပြန်။ ။ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ လှူအပ်သော သင်္ကန်းကို ပယ်ပါ၏။ ပုံသက္ကသင်္ကန်းကို သုံးစွဲရကြောင်း ကောင်း မြတ်သော ပုံသက္က ခုတင်ကို ဆောက်တည်ပါ၏။

၂။ တေစိဝရိတ် ခုတင်

စတုတ္ထကစိဝရံ ပဋိက္ခိပါမိ၊ တေစိဝရိကင်္ဂံ သမာဒိယာမိ။

မြန်မာပြန်။ ။ ဝတ်လောက် ရန်းလောက်သော ၄-ထည် မြောက်သင်္ကန်းကို ပယ်ပါ၏။ သုံးထည်သော သင်္ကန်းကိုသာ သုံး စွဲရကြောင်း ကောင်းမြတ်သော တေစိဝရိတ် ခုတင်ကို ဆောက် တည်ပါ၏။

၃။ ပိဏ္ဏပါတ် ဓုတင်

အတိရေကလာဘံ ပဋိက္ခိပါမိ၊ ပိဏ္ဏပါတိကင်္ဂံ သမာဒိ-
ယာမိ။

မြန်မာပြန်။ ။ ဆွမ်းခံ၍ ရအပ်သော လာဘ်မှ အပိုဖြစ်
သော လာဘ်ကို ပယ်ပါ၏။ ဆွမ်းခံရကြောင်း ကောင်းမြတ်သော
ပိဏ္ဏပါတ် ဓုတင်ကို ဆောက်တည်ပါ၏။

၄။ သပဒါန ဓုတင်

လောလုပ္ပစာရံ ပဋိက္ခိပါမိ၊ သပဒါနစာရိကင်္ဂံ သမာဒိ-
ယာမိ။

မြန်မာပြန်။ ။ အိမ်စဉ်ရှိတိုင်း ဆွမ်းမရပ်ဘဲ လျှပ်ပေါ်
လော်လည်သူ၏ သွားခြင်းကို ပယ်ပါ၏။ အိမ်စဉ်မပြတ် ဆွမ်းရပ်
ရကြောင်း ကောင်းမြတ်သော သပဒါနဓုတင်ကို ဆောက်တည်ပါ
၏။

၅။ ဧကာသနိက် ဓုတင်

နာနာသနဘောဇနံ ပဋိက္ခိပါမိ၊ ဧကာသနိကင်္ဂံ သမာဒိ-
ယာမိ။

မြန်မာပြန်။ ။ တစ်နေရာမက အမျိုးမျိုးသော နေရာ၌
စားခြင်းကို ပယ်ပါ၏။ တစ်နေရာတည်း၌သာ စားရကြောင်း
ကောင်းမြတ်သော ဧကာသနိက် ဓုတင်ကို ဆောက်တည်ပါ၏။

၆။ ပတ္တပိဏ် ဓုတင်

ဒုတိယကဘာဇနံ ပဋိက္ခိပါမိ၊ ပတ္တပိဏ္ဍိကင်္ဂံ သမာဒိယာမိ။

မြန်မာပြန်။ ။ ၂-ခုမြောက် စားခွက်ကို ပယ်ပါ၏။ တစ်ခွက်တည်း၌သာ စားရကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ပတ္တပိဏ် ဓုတင်ကို ဆောက်တည်ပါ၏။

၇။ ခလုပစ္ဆာ ဓုတင်

အတိရိတ္တဘောဇနံ ပဋိက္ခိပါမိ၊ ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကင်္ဂံ သမာဒိယာမိ။

မြန်မာပြန်။ ။ ဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အပိုအလှုံ ကြွင်းကျန်သော ဘောဇဉ်ကို ပယ်ပါ၏။ ပယ်ပြီးနောက် ရအပ်သော ဘောဇဉ်ကို မစားတော့ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ခလုပစ္ဆာ ဓုတင်ကို ဆောက်တည်ပါ၏။

၈။ အာရညိကင်္ဂံ ဓုတင်

ဂါမန္တသေနာသနံ ပဋိက္ခိပါမိ၊ အာရညိကင်္ဂံ သမာဒိယာမိ။

မြန်မာပြန်။ ။ ရွာနီးကျောင်းကို ပယ်ပါ၏။ တောရ ကျောင်း၌ နေလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ် သော အာရညိကင်္ဂံ ဓုတင်ကို ဆောက်တည်ပါ၏။

၉။ ရုက္ခမူ ဓုတင်

ဆန္ဒ ပဋိက္ခိပါမိ၊ ရုက္ခမူလိကင်္ဂံ သမာဒိယာမိ။

မြန်မာပြန်။ ။ ကျောင်းစသည်တို့၏ အမိုးကို ပယ်ပါ၏။ သစ်ပင်အောက်၌ နေလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ရုက္ခမူ ဓုတင်ကို ဆောက်တည်ပါ၏။

၁၀။ အဗ္ဘောကာသိ ဓုတင်

ဆန္ဒဉ္စ ရုက္ခမူလဉ္စ ပဋိက္ခိပါမိ၊ အဗ္ဘောကာသိကင်္ဂံ သမာဒိယာမိ။

မြန်မာပြန်။ ။ အိမ် စသည်တို့၏ အမိုးကိုလည်းကောင်း၊ သစ်ပင်၏ အနီးအောက်ကိုလည်းကောင်း ပယ်ပါ၏။ လွင်တီးခေါင်၌ နေခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော အဗ္ဘောကာသိက ဓုတင်ကို ဆောက်တည်ပါ၏။

၁၁။ သုသာန် ဓုတင်

န သုသာနံ ပဋိက္ခိပါမိ၊ သောသာနိကင်္ဂံ သမာဒိယာမိ။

မြန်မာပြန်။ ။ သုသာန် မဟုတ်သော အရပ်ကို ပယ်ပါ၏။ သုသာန်သင်္ချိုင်း၌ နေလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော သုသာန် ဓုတင်ကို ဆောက်တည်ပါ၏။

၁၂။ ယထာသန္တတိ ဓုတင်

သေနာသနလောလုပ္ပံ ပဋိက္ခိပါမိ၊ ယထာသန္တတိကင်္ဂိ
သမာဒိယာမိ။

မြန်မာပြန်။ ။ ကောင်းသော နေရာကို ရွေးချယ်သောအား
ဖြင့် ကျောင်း အိပ်ရာနေရာ၌ လျှပ်ပေါ်လော်လည်ခြင်းကို ပယ်
ပါ၏။ ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်တို့က ချထားသော နေရာ၌သာ နေလေ့ရှိ
သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ယထာသန္တတိ
ဓုတင်ကို ဆောက်တည်ပါ၏။

၁၃။ နိသဇ္ဇိ ဓုတင်

သေယျံ ပဋိက္ခိပါမိ၊ နေသဇ္ဇိကင်္ဂိ သမာဒိယာမိ။

မြန်မာပြန်။ ။ ကိုယ်ကို ဆန့်၍ လဲလျောင်းနေခြင်းကို
ပယ်ပါ၏။ ထိုင်နေခြင်း အလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း
ကောင်းမြတ်သော နိသဇ္ဇိဓုတင်ကို ဆောက်တည်ပါ၏။

၁။ သီတင်းငယ်က သီတင်းကြီးထံ ဒေသနာပြောပုံ

က။ ဒေသနာပြော။ ။ အဟံ ဘန္တေ သဗ္ဗာ အာပတ္တိယော
အာဝိကရောမိ။

(အလုံးစုံသောအာပတ်တို့ကိုထင်ရှားဖော်ပြပါသည်ဘုရား။)
ဒေသနာခံ။ ။ သာဓု သာဓု။ (ကောင်းပြီ ကောင်းပြီ။)

ခ။ ဒေသနာပြော။ ။ အဟံ ဘန္တေ သမ္ပဟုလာ နာနာဝတ္ထုကာ
သဗ္ဗာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ တာ တုမ္မမူလေ ပတိဒေ-
သေမိ။

(အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် သင့်သော အလုံးစုံသော
အာပတ်တို့ကို တပည့်တော် အရှင်ဘုရားထံ ထင်ရှားဖော်
ပြပါသည် ဘုရား။)

ဒေသနာခံ။ ။ ပဿသိ အာဝုသော တာ အာပတ္တိယော။
(ထိုအပြစ်များကို အပြစ်ဟု ရှုပါ၏လော့
ငါ့ရှင်။)

ဂ။ ဒေသနာပြော။ ။ အာမ ဘန္တေ ပဿာမိ။
(မှန်ပါ ရှုပါ၏ ဘုရား။)

ဒေသနာခံ။ ။ အာယတိံ အာဝုသော သံဝရေယျာသိ။
(နောင်အခါမှာ စောင့်စည်းပါလေငါ့ရှင်။)

ဃ။ ဒေသနာပြော။ ။ သာဓု သုဋ္ဌ၊ ဘန္တေ သံဝရိဿာမိ။
(ကောင်းပါပြီ ကောင်းကောင်း စောင့်
စည်းပါမည် ဘုရား။)

ဒေသနာခံ။ ။ သာဓု သာဓု။ (ကောင်းပြီ ကောင်းပြီ။)

၂။ သီတင်းကြီးက သီတင်းငယ်ထံ ပြောပုံ

က။ ပြော။ ။ အဟံ အာဝုသော သဗ္ဗာ အာပတ္တိယော အာဝိ-
ကဇောမိ။

ခံ။ ။ သာဓု သာဓု။

ခ။ ပြော။ ။ အဟံ အာဝုသော သမ္မဟုလာ နာနာဝတ္ထုကာ
သဗ္ဗာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ တာ တုယုမ္ပလေ
ပတိဒေသေမိ။

ခံ။ ။ ပဿထ ဘန္တေ တာ အာပတ္တိယော။

- ၈။ ပြော။ ။ အာမ အာဝုသော ပဿာမိ။
- ခံ။ ။ အာယတိံ ဘန္တေ သံဝရေယျာထ။
- ဃ။ ပြော။ ။ သာဓု သုဋ္ဌ၊ အာဝုသော သံဝရိဿာမိ။
- ခံ။ ။ သာဓု သာဓု။

၃။ သီတင်းငယ်က ထပ်၍ပြောပုံ

ဤသီတင်းငယ်က ထပ်မံ၍ ဒေသနာပြောပုံမှာ (၁)နံပါတ် ပြောနည်းတွင်- (ပြော) အဟံ ဘန္တေ သဗ္ဗာ အာပတ္တိယော အာဝိကရောမိ၊ (ခံ) သာဓု သာဓု။

ဤအပြော, အခံ တစ်စုံကို ချန်၍ ကျန်သမျှ ဆိုရုံသာ၊ ထို့ကြောင့် “အဟံ ဘန္တေ သမ္ပဟုလာ နာနာဝတ္ထုကာ”မှစ၍ (၁) နံပါတ်ပြောနည်း, ခံနည်းအတိုင်း ပြောဆိုရမည်။

သီတင်းငယ်က ထပ်၍ ပြောရခြင်းအကြောင်း

အဘယ့်ကြောင့် “အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ” မှစ၍ ထပ်ရပြန်သနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား-သဘာဂအာပတ် ရှိသူချင်း ဒေသနာပြောမိလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် ထပ်၍ သင့်သောကြောင့် ထိုဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို ပြေပျောက်စေခြင်းငှာ “အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ”ဟု ထပ်ရပြန်သည်။

ချဲ့ဦးအံ့- ရဟန်း ၂-ပါး ညစာစားမိ၍ ဝိကာလဘောဇန ပါစိတ်အာပတ် သင့်ကြရာ၌ ထိုအာပတ်သည် ညစာစားခြင်း သဘောတူသော ဝတ္ထုကြောင့် သင့်ရကား သဘာဂအာပတ်မည် ၏။ ထိုကဲ့သို့ သဘာဂအာပတ် ရှိသူခြင်း ဒေသနာပြော၊ ဒေသနာ ခံလျှင် ပြောသူ၊ ခံသူ ၂-ပါးလုံးပင် ဒုက္ကဋ်အာပတ် တစ်ချက်စီ ထပ်၍ သင့်ကြ၏။ သို့သော် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည် ပြောခြင်းဝတ္ထု ကြောင့် တစ်ပါးမှာ သင့်ပြီး၊ ခံခြင်းဝတ္ထုကြောင့် အခြားတစ်ပါး မှာ သင့်ရသည်။ ဝတ္ထုချင်း သဘောမတူကြ၍ သဘာဂအာပတ် မဟုတ်ကြချေ။

ထို့ကြောင့် ပထမဆုံး သီတင်းငယ်က ဒေသနာပြောရာ၌ သဘာဂအာပတ်ရှိသူချင်း ပြောမိသော် ၂-ပါးလုံး ဒုက္ကဋ် တစ်ချက်စီ ထပ်၍ သင့်၏။ သီတင်းကြီးက ဒုတိယအကြိမ် ပြော ရာ၌ ရှေးက သင့်ပြီးသော အာပတ်များနှင့်တကွ ယခင် ဒုက္ကဋ်- အာပတ်ပါ ပြောပျောက်လေပြီ။

သီတင်းငယ်မှာကား ဒုက္ကဋ်အာပတ် တစ်ချက် ကျန်သေး သည်။ ထိုဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို ပြောပျောက်စေခြင်းငှာ တတိယ ဒေသနာ ပြောရပြန်သည်။ “သဘာဂအာပတ် မရှိဘူး”ဟု သိလျှင် ထိုဒုက္ကဋ်အာပတ်လည်း မသင့်သဖြင့် တတိယအကြိမ် ဒေသနာ ပြောဖွယ်မလို၊ ယခုကာလ၌ကား သဘာဂအာပတ် ရှိရှိ၊ မရှိရှိ ရိုး ရာဖြစ်၍ တတိယအကြိမ် ထပ်လေ့ရှိကြသည်။ ထိုတတိယအကြိမ် ထပ်ရာမှာလည်း “သမ္မဟုလာ နာနာဝတ္ထုကာ - များစွာကုန်သော ဝတ္ထုအမျိုးမျိုးကြောင့် သင့်ကုန်သော”ဟု ဆိုထားပြန်၏။ များ လည်း မများ၊ ဒုက္ကဋ် တစ်ချက်သာ၊ ဝတ္ထုအမျိုးမျိုးလည်း မရှိ၊ သဘာဂအာပတ် ရှိသူချင်း ဒေသနာပြုမှု ဝတ္ထုတစ်မျိုးသာ ရှိ သည်။ သို့ရာတွင် အများဆိုလျှင် တစ်ပါးလည်း ပါဝင်၊ ဝတ္ထု အမျိုးမျိုးဆိုလျှင် ဝတ္ထုတစ်မျိုးလည်း ပါဝင်သောကြောင့် အထူး မပြင်တော့ဘဲ ရိုးရာအတိုင်းသာ လိုက်ကြပေတော့သည်။

‘ဝါဆို’၏ အဓိပ္ပာယ်

“ဤကျောင်းတိုက်၌ ဝါတွင်း သုံးလပတ်လုံး မိုးခိုပါ၏” ဟု နှုတ်ဖြင့်(၃)ကြိမ်၊ သို့မဟုတ်(၂)ကြိမ်၊ သို့မဟုတ် (၁)ကြိမ် မြွက် ဆိုသည်ကို ‘ဝါဆို’ ဟု သုံးနှုန်းကြပေ၏။

ဝါဆိုပုံ ပါဠိ

“ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ ဣမံ တေမာသံ ဝဿံ ဥပေမိ။”

ဝါဆိုပုံ မြန်မာပြန်

“ဤကျောင်းတိုက်၌ ဤဝါတွင်း သုံးလပတ်လုံး မိုးအခါ၌ နေခြင်းသို့ (မိုးခိုခြင်းသို့) ကပ်ရောက်ပါ၏။”

‘ပဝါရဏာ’၏ အဓိပ္ပာယ်

သံဃာက မိမိ၌ အပြစ်တစ်စုံတစ်ရာကို မြင်လျှင်၊ ကြားလျှင်၊ ယုံမှားလျှင် ပြောဆိုဆုံးမဖို့ သံဃာတော်ကို ဖိတ်မံခြင်း၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အပ်နှံခြင်းနှင့် “ဥဲ့ညှာ သနားသောအားဖြင့် ပြောဆို ဆုံးမကြပါ” ဟု အခွင့်ပေးခြင်းကို ‘ပဝါရဏာ’ဟု ခေါ်၏။

ပဝါရဏာပြုပုံ ပါဠိ

သံဃံ ဘန္တေ ပဝါရေမိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိ-
သင်္ကာယ ဝါ ဝဒန္တံ မံ အာယသ္မန္တော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊
ပဿန္တော ပဋိကရိဿာမိ။

ဒုတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ ပဝါရေမိ။ ပ။ ပဋိကရိဿာမိ။

တတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ ပဝါရေမိ။ ပ။ ပဋိကရိဿာမိ။

(အချို့လည်း ဒုတိယမ္ပိ၊ တတိယမ္ပိကို မထည့်ဘဲ သုံးခေါက်
ပြည့်ရုံသာ ဆိုကြ၏။ ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသောကြောင့်
ထည့်ခြင်းက ကောင်းသည်။)

ပဝါရဏာပြုပုံ မြန်မာပြန်

“အရှင်ဘုရားတို့ . . . တပည့်တော်၌ အပြစ် တစ်စုံတစ်ရာ
ကို မြင်လျှင်၊ ကြားလျှင်၊ ယုံမှားလျှင် ပြောဆိုဆုံးမဖို့ သံဃာ
တော်ကို သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ဖိတ်ပါ၏။ (တပည့်တော်ကိုယ်ကို အပ်
နှံပါ၏။) တပည့်တော်အား သနားသောအားဖြင့် ပြောဆို ဆုံးမ
တော်မူကြပါ။ အပြစ်ကို မြင်လျှင် ကုစားပါမည်။”

ဤတွင် ပြီး၏။

သာဗဏ္ဍကော

